

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIV Kalna 25 e.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGPIUTIS — AUGUST 12, 1980

Nr. 188

LKB KRONIKA NR. 42

Ordinarų terorizavimas

1980 m. sausio 28 d. Vilniuje Religijų reikalų taryboje vyksu pai ir valdytojai pradėjo eilini instruktažą. Šis instruktažas — pažeminimas turėjo ordinarams priminti, kad jie yra visiškai priklausomi nuo bėdievių valdžios. Vargu ar igaliotinis P. Anilionis, būdamas Kupiškio rajono pirmuoju sekretoriumi, taip kalbėdaves su kolūkių pirmininkais?

Instruktažą pradėjo LTSR MT pirmininko pavaduotojas A. Česnavičius. Štai jo pagrindinės mintys:

Jiems kelia susirūpinimą kai kurie reiškiniai Lietuvoje; pvz., slapsti kunigai (išvardino jų pavardes) — gobšūs, nusikalčiai, anksčiau buvo teisti už nusikaltimus, nemokšos. Kylas klausimas, kas juos šventino.

Išterpes vysk. R. Krikščiūnas paaiškino: "Aš tikrai nešventinau, nešventino vysk. L. Povilonis, nešventino ir vysk. V. Sladkevičius".

Kunigijoje — ekstremistinės nuotaikos: kryžiaus nešimas i Kryžių kalną, pamaldos po atviru dangumi (kun. Alg. Mocius), eisenos į Šiluvą (kun. K. P. Kriščiūnaitis). Abu kunigai būsią perduoti Prokuratūrai.

Katalikų Komitetas terorizuoja kunigus, renka parašus. Ypač pikta buvo atsiliepta apie doku

mentą Nr. 5, kurį pasirašė du vyskupai ir 522 kunigai.

Kam reikėjo erzinti žmones ir rinkti parašus dėl Klaipėdos bažnyčios atgavimo? Katalikai turi bažnyčią ir tegul meldžiasi. Užgrobtos bažnyčios jie nežada grąžinti.

Bažnyčia turinti pasmerkti kunigų ekstremizmą. Toliau jie taip nepakėsia.

Baigdamas A. Česnavičius pastebėjo, kad vysk. L. Povilonis turis aktyviau reikštis, — anksčiau jis prisidengdaves vysk. J. Labuku.

Česnavičiui pasiūlinus, toliau Ordinarus "auklėjo" P. Anilionis.

Vysk. R. Krikščiūnas kalbėjo: "Veikėjai mus apšaukė raudonais. Šantažuoja mus ir kitus kunigus. Idomu, kas juos finansuoja. Katalikų Komiteto spalvotos nuotraukos, kurios kainuoja po 2 rublius, miniai buvo dalinamos veltui".

I tai igaliotinis atsakė: "Mes žinome, iš kur jūs visi gaunate pinigų. Jei nedirbsite — atimsime pinigų!"

Kan. J. Andrikonis dejavo: "Kaip gali veikti, jei tuojau bėga pas kitą skustis" (Matyt, turėjo galvoje vysk. V. Sladkevičių — Red. pastaba).

(Bus daugiau)

TURKŲ KARIŠKIAI ISPĖJO VYRIAUSYBĘ

Spaudimas politikams mesti ginčus

Ankara. — Laikiniai einas Turkijos prezidento pareigas İhsan Sabri Caglayangil buvo sukvietęs i prezidentūrą premjerą Süleyman Demirel, konservatyvios teisingumo partijos lyderį i opozicijos vadą Bülent Ecevit, kairiosios Respublikos Liaudies partijos buv. premjerą. Prezidentas ragino abiejų partijų vadus paremti parlamente penkis naujus įstatymus, kurie padėtų Turkijai kovoti su "neoficialiu civiliniu karu". Teroro veiksmams šiais metais pareikalavo apie 2,000 aukų. Kasdien Turkijoje nušaukta ma keliolika žmonių.

Turkų žurnalistas Metin Münir rašo: "Kasdien piaustomi ryšiai, kurie jungia turkų tautą i vieną visumą. Ekstremistai agituoja beturčius prieš pasiturinčius, kurstomi alevio sektos musulmonai prieš sunius. Kurdai nustatomi prieš turkus, darbininkai prieš darbdavius, vaikai — prieš tėvus".

Praėjusią savaitę turkų vyriausybės rūpestį padidino su dokumentais. Vieną jų pasirašė komunistinė "Revoliucinė kairė". Tai sąrašas žinomų turkų, kuriuos ši organizacija nutarė nužudyti. Sąrašas pirmuoju įrašytas premjeras Demirelis. Kitas dokumentas, paskelbtas liepos 25 d., pasirašytas kariuomenės štabo viršininko gen. Kenan Evren. Neskelbiama, ką rašo kariuomenės vadovybė, tačiau raštas pavadintas "rekomendacijomis". Kariuomenė jau ketvirtą sykį šiais metais įspėja vyriausybę, politikus susiskaldžiusiame parlamente, kad jei valdžia nesutvarkys Turkijos kariuomenės bus priversta perimti vyriausybę, kaip buvo padaryta 1960 ir 1971 m.

Užsienio stebėtojai jau seniai spėlioja, kad kariškiai gali įvykdyti perversmą, tačiau jie to ven

gia, nes šlubuojančiai turkų ekonomijai labai reikalinga užsienio parama, o perversmas ir karinės diktatūros įvedimas gali užkirsti tai paramai kelią.

Parlamentas Turkijoje tiek susiskaldęs, kad jau keturi mėnesiai negali susitarti dėl kandidato i prezidento vietą. Todėl abejojama, ar opozicija pritar naujiems valstybės saugumo įstatymams, kuriuos siūlo prezidentas. Įstatymai duotų daugiau galių karo komendantams, sustiprintų teisingumo organų galias ir įvestų kompensacijas nužudytų saugumo valdininkų šeimoms.

Teroro veiksmus vykdo ne tik Revoliucinė kairė, bet veikia ir dešiniųjų "Turkų Keršto Brigada", prieš dvi savaites nušovusi Revoliucinių Darbo unių federacijos vadą Kemal Turkler. Tai buvo keršto veiksmas už buvusio premjero Nihat Erimo nušovimą.

Turkijos opozicija reikalauja, kad valdančioji partija priimtų jos atstovus i vyriausybę. Tokia plačios bazės vyriausybė galėsian ti lengviau išspręsti Turkijos problemas. Tačiau valdančioji teisingumo partija nurodo, kad koalicinė vyriausybė kartą jau buvo suorganizuota 1961 m. ir ji išsilaikė tik pusę metų.

Flamai ir valonai gaus autonomiją

Bruselis. — Belgijos parlamentas po ilgu debatų 156 — 19 balsų patvirtino įstatymą, kuris suteikia dalinę autonomiją olandiškai ir prancūziškai kalbančioms Belgijos dalims. Laukiama, kad šis įstatymas išspręs ilgame tį flamų ir valonų ginčą. Ateityje atskiri regionai gaus apie 10 nuoš. valstybinio biudžeto ir tu



Iraniečiai Italijoje praėjusią savaitę irgi surengė demonstracijas. Nuotraukoje jie triukšmauja prie Vatikano vartų i Sv. Petro aikštę. Italijos policija iraniečius išsklaidė. Apatola Khomeinis kritikavo popiežių, kodėl jis gina amerikiečius įkaitus, tačiau neužstoja Washingtono ir Londone suimtų demonstrantų.

Kinija rengiasi pasmerkti Mao

Jis padaręs daug sunkių klaidų

Pekinas. — Kinijos komunistų partijos pirmininkas Hua Guofeng turėjo pasikalbėti su jugoslavijos laikraščiu "Vjesnik". Kai kurias šio pasikalbėjimo dalis paskelbė Kinijos žinių agentūra ir Reuters. Hua atidengė, kad artėjantis komunistų partijos 12-sis Liaudies kongresas ne įvyks, kaip manyta, ši mėnesį, bet yra nukeltas i gruodžio mėn.

Hua savo pareikšimose viešai kritikavo buvusį partijos pirmininką Mao Tse Tungą, kuris paskutiniiais savo gyvenimo metais padaręs "kenksmingų, svarbių klaidų", ypač per kultūrinės revoliucijos dešimtmetį, kuri Mao pradėjo 1966 m. Būdamas partijos pirmininkas, draugais Mao neša atsakomybę už tas klaidas, pasakė Hua. Nors Mao laikomas vienu svarbiausių Kinijos istorijos figūrų, jis nebuvo Dievas, bet žmogus, todėl klydavo, kaip visi žmonės. Šios Mao klaidos dar bus tiriamos ir svarstomos ateinančiame partijos suvažiavime, pasakė Hua.

Komentatoriai, nurodė, kad Pekine buvusieji pirmininko Mao portretai baigiami pašalinti, laukia, kad būsimasis kongresas pa

smerkis griežčiau Mao asmeninį kultą, ypač jo nutarimą pradėti vadinamąjį "didįjį žygį pirmyn", kuris padarė Kinijos ekonomikai sunkių nuostolių, ir "kultūrinę revoliuciją", kuri išardė Kinijos komunistų kadrus.

Pareikšime jugoslavų laikraščiu Hua pabrėžė, kad Mao nebuvo "keturių gaujos" rėmėjas. Tai gaujai vadovavo Mao žmona ir trys jos rėmėjai. Jie planavo pagrobti partijos ir vyriausybės vadovybę ir buvo suimti 1976 m. spalio mėn. Keturiukė slėpė nuo sergancio Mao ne tik savo planus, bet ir tikrąją Kinijos padėtį. Keturiukė neužlugo bus teisama, pasakė Hua, tačiau nenurodė, kada Vicepremjeras Li Xiannian neseniai pažadėjo keturių gaujos narių teisną praveisti ši rudenį.

Sovietų erdvės naikintuvai

Londonas. — "Daily Telegraph" žiniomis, sovietų erdvės bandymuose naudojami satelitai — naikintuvai, kurie gali sudaryti grėsmę erdvės satelitams. Erdvės mokslininkai klausia, kodėl sovietai iš kėlė i erdvę du satelitus, kuriuos grąžino i žemę vos po vienos orbitos. Trečias bandymas išsklė la bai sunkų satelitą, kuris orbitoje keitė kryptį, kilo aukštyn ir žemyn, o pagaliau buvo susprogdintas. Ekspertai spėja, kad rusų satelituose siunčiami sprogdinimo užtaisai, kuriais sovietai galėtų susprogdinti JAV satelitus, kar tu susprogdindami savuosius naikintuvus.

Naftos valstybės netapo turtingos

Bahrainas. — Naftą eksportuojančių valstybių organizacijos sekretorius Ali Ahmed Atika savo metiniame raporte pripažįsta, kad naftos kainos per metus pakilo 56 nuoš., tačiau tu pajamų perkamoji galia liko ta pati kaip 1974 m. Nors naftos šalys uždirba daugiau pinigų, jos turi daug daugiau mokėti už savo importuojamas prekes. Infliacija numu še valiutos vertė ir naftos valstybės nepraturtėjo, paaiškino sekretorius.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelio nauju teisingumo ministru paskirtas ministras be portfelio Moshe Nissim, 45 m.

— Prezidento rinkimų labai laukia Illinois valstijos Tampico kaimas su 850 gyventojų. Žmonės tikisi turistų antlūdzio, biznio pagyvėjimo. Tame kaime gimė respublikonų kandidatas Ronald Reagan.

— Sekmadienį jaunas vyras pagrobė iš Miami keleivinį lėktuvą su 29 keleiviais ir 5 įgulos nariais ir įsakė skristi i Kubą, kur jis buvo suimtas, o lėktuvas paleistas. Pagrobėjas grasino bomba, kuri vėliau paaiškėjo, — buvo dėžė muilo.

— Šiaurinėje Airijoje smurto veiksmuose žuvo du britų kareiviai ir du civiliai. Per 11 neramumų metų žuvo daugiau 2,000 žmonių, iš jų 570 kareivių ar policininkų.

— Potvyniai Indijoje sugriovė 12,000 kaimų, žuvo apie 500 gyventojų, šimtai dingę.

— Bolivijos vyriausybė įsakė paleisti du suimtus amerikiečius kunigus, Maryknoll ordino vienuolius, kurie buvo kalinami pen kias dienas. Bolivijos vysk. paskelbė, jog Bažnyčia šelpa suimtuosius ir jų šeimų narius.

— Apie 200 japonų žmogaus teisių gynėjų demonstravo prieš Pietų Korėjos ambasados, reikalaudami paleisti iš kalėjimų opozicijos veikėjus ir karinės valdžios kritikus.

— Hurikanas "Allen", palietęs Texas pakraščius, kiek nurimo ir tapo paprastu tropiku audra. Iš jūros pakraščiu buvo evakuota 200,000 žmonių.

— Pakistane mirė buvęs premjeras gen. Yahya Khan. Jo vyriausybėi valdant, Pakistanas prarado savo rytinę dalį, kuri pasivadino Bengalija.

— Libano naujasis premjeras Takieddin Solh po 20 dienų pasitraukė iš pareigų. Jam nepavyko sujungti i koaliciją bekariaus jancias politines grupes.

— Airijoje užsidegė viešbutis Bundoran mieste. Žuvo 10, sužeisti 9 asmenys. Viešbutis yra netoli tos vietos, kur pernai nuo teroristų bombos žuvo lordas Mountbatten.

— Venecuelos energijos ministras pareiškė, jog šiais metais naftos kainos greičiausiai nebus pakeltos. Naftą eksportuojančios valstybės ateinanči mėnesį tarsis Zenevoje.

Prasidėjo demokratų partijos konvencija

Sen. Kennedy tikisi tapti kandidatu

New Yorkas. — Vakar 4 val. po piet New Yorke prasidėjo demokratų partijos konvencija, kurią atidarė demokratų nacionalinis pirmininkas John White. Konvencijos pirmininkai numatyti ke turti: San Francisco burmistrė Diane Feinstein, Ohio senatorius John Glenn, Colorado valstijos sen. Baca Barragan ir Penssylvanijos legislaturės narys Leroy Irvins. Vyriausias konvencijos pirmininkas yra Atstovų rūmų pirmininkas Thomas O'Neill.

Šias eilutes rašant dar nebuvo žinoma, kaip konvencija pasielgs su delegatų igaliojimais. Ar jie turės balsuoti už tą kandidatą, kuris laimėjo jų rajone pirminius rinkimus, ar bus leista "atvirai konvencijoje" balsuoti už kurį kitą kandidatą. Sen. Kennedy, kuris nominavimui neturėjo pakankamai balsų, bandė praveisti atvirą balsavimą, laukdamas, kad Carterio delegatai balsuos už jį. Daugelis delegatų pareiškė, kad "atviros konvencijos" atveju, jie vis vien už Kennedy nebusuotų, bet ieškotų kito kandidato. Jais buvo dažniausiai minimi: viceprezidentas Mondale, valst. sekretorius Muskie ir sen. Jackson.

Svarbiausias konvencijos kalbėtojas, kuris nurodys partijai gaires i uždevinius, yra kongresmanas Morris Udall iš Arizonos, kuris 1976 m. rinkimuose pats bandė kandidatuoti i prezidento vietą. Formaliai prezidento Carterio kandidatūrą išskels Floridos gubernatorius Bob Graham, o senatorių Kennedy nominuos kongreso narė Barbara Ann Mikuls ki iš Marylando. Kennedžio šalininkų pastangoms paskelbti "atvirą konvenciją" vadovauja sen. McGovern iš Pietinės Dakotos, kurį partija nominavo kandidatu i prezidentus 1972 m. Tiems, kurie reikalauja, kad delegatai laikytųsi pirminių rinkimų metu gautų igaliojimų, vadovauja sen. Abraham Ribicoff iš Connecticut.

Prezidento Carterio nominavimą parems savo trumpomis kalbomis Sol Chaikin, moterų rūbų siuvėjų unijos prezidentas ir Co-retta Scott King, žinoma judųjų laisvių kovotoja Martin Luther King našlė.

Kovos Afganistane

Islamobadas. — Afganai sukilė liai puolė sovietų igulą pietiniam Kandaharo mieste, sugėdinami vienoje parduotuvėje devynis sovietų kareivius ir durtuvais nužudė miesto saugumo viršininką Mohammad Yunus. Sovietai kontroliuoja miesto aerodromą, tačiau mieste bijo pasirodyti. Puolimo pradžioje afganai susprogdino tris elektros transformierius, nutraukdami tiekimą. Didesni mūšiai įvyko i Herato mieste, kur laisvės kovotojai atvirai vaikščioja gatvėse. Sovietų kareiviai įsistiprinę aplink Heratą, tačiau mieste jų nesima to.

— Chicagoje 5,714 pradžios mokyklos aštunto skyriaus mokinių (17.9 nuoš.) palikti anti-riems metams, nes jie nemoka skaityti. Trečiame skyriuje palikti 10,972 mokiniai, šeštame — 8,595, nes ir jie labai atsilikę.

— Pirmieji amerikiečiai alpinistai pasiekė viršūnę Kinijos Mužtag Ata kalne, 24,900 pėdų aukštyje.

Sekmadienį Carterio patarėjas Stuart Eizenstatt pripažino, kad prezidento komitetas sutiks patarėjas, kurias partijos programos vietas. Būsią pažadėta kovai su infliacija nekelti bedarbių eilių. Bus bandoma programoje ne mažinti šalpos ir kitų socialinių patarnavimų programų, nebus silpninami gamtos apsaugos įstatymai. Tuo pažadu keisti programą Carterio štabas atima ginklą liberalams demokratams, kurių vadu laikomas sen. Kennedy.

Sen. Kennedy New Yorke sekmadienį susitikinėjo su moterų, judųjų amerikiečių, meksikiečių ir darbininkų delegacijomis, tvirtindamas, kad jis tikisi gauti nominaciją ir laimėti prezidento vietą, nes jis galės geriau už Carterį nugalėti respublikoną Reaganą. Jis paskelbė, jog turi 7 asmenis, kurių vienas taps jo part neriš — viceprezidentinis kandidatas. Jų tarpe yra buvęs Floridos gubernatorius Reubin Askew, Los Angeles miesto burmistras Thomas Bradley, juodas, sen. Henry Jackson ir sen. Adlai Stevenson, iš Illinois.

Iranas pagaliau turi premjerą

Teheranas. — Irano parlamentas subarė prezidentą Bani Sadrą, nes jis, pasiūlydamas patvirtinti premjerą Ali Raji, savo raštą pabrėžė, jog Rajai jis siūlo todėl, kad jį remia parlamento dauguma. Komentatoriai mano, kad ateityje, jei premjerui nesi-seks, prezidentas nori turėti įrodymą, kad parlamentas parinko premjerą, o ne jį.

Trečiadienį baigiasi musulmo namų šventamas Ramadan mėnuo. Laukiama, kad Irano parlamentas susitaręs dėl premjero, pradės svarstyti amerikiečių įkaitų klausimą.

Naujas premjeras Rajai, 47 m., prieš revoliuciją buvo aukštesniosios mokyklos mokytojas, pirmoje po šacho vyriausybėje tapęs švietimo ministru. Prezidentas Bani Sadras buvo numatęs premjeru kitą asmenį, tačiau buvo priverstas sutikti su parlamento parinktu.

Londono kalinamus 67 irančius aplankė Irano diplomatas dr. Seyfola Ehdale. Jis įtikino studentus, kad jie baigtų savo bado streiką.

Libijos pinigai buvusi paskola

Tripolis. — Libijos diktatorius pulk. Khadafi pasikalbėjime su spaudos atstovais pasakė, kad 220,000 dol., kuriuos prezidento Carterio brolis gavo iš Libijos, yra grynai biznis, paskola. Jis nusistebėjo, kodėl Amerikos spauda kaltina Billy Carterį, nors daug naftos bendrovių veda biznį su Libija. Šią audrą sukėlė prezidento Carterio priešai ir Amerikos žydai, pasakė Khadafi.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 12 d.: Gracilijus, Hilarijus, Dangulis, Laimė.

Rugpjūčio 13 d.: Ipolitas, Ragunda, Gilvilas, Elvyrė.

Saulė teka 5:54, leidžiasi 7:56.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 80 laipsn., naktį 65 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĘGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, IL 60636
JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

DABARTINIS SPUOGŲ GYDYMAS

Kai kurie vaistai be recepto gauti dar pablogina spuogų stovį.
Ronald L. Cahn, M.D.

Vietinis spuogų gydymas yra pats svarbiausias. Yra trys svarbiausi vaistai vartojami vietiniam spuogų gydymui: švarinantieji (cleansers), bakterijas naikinantieji (antimicrobials) ir skutinantieji (exfoliants). Yra daugybė minėtų reikalų vaistų gaunama vaistinėse, su receptu ar be jo. Taip kad nenuostabu, jog pacientas esti vaistais perkraunamas, bet ir gydytojas ne visada susigauja. Čia reikia ne tik mokslo, bet ir išminties. Tik reikiamus ir tinkamus vaistus reikia naudoti veido spuogams (acne) gydant. Mat, čia kapitalistinis kraštas: visi vien pralobimu rūpinasi, nesvarbu, kiek kiti dėl to kio rūpėsio nukentės. Mažai kas čia galvą suka idant žmonės daug sužmonišketų, išmintingesni taptų ir nesiduotų taip lengvai pelnagaudžiams išnaudoti. Visose srityse čia tiek daug menkaverčių — nė į rankas imti nevertų dalykų prigrūminta — tik tu galvos neturėk — ir imsi raitytis kapitalistinėje keptuvėje. Tik pažvelkime į kosmetikos priemones, į vidurių laisvinimus vaistus, į apetitui mažinti pilules — visos ir visi tie dalykai žmogui mažiau reikalingi, bet jie teikia pelnagaudžiams pelną, nes lengvatikio žaliukas nedvokia. Todėl lietuviai turi gerai orientuotis visose srityse, o taip pat ir veido spuogų tvarkyme. Kai kurie acnes gydymui vaistai ne naudingi, nes jie pablogina veido spuogų stovį savo odos sujaudinimu.

Odą švarinantieji vaistai

Muilas ir vanduo niekuo daugiau nepersideda prie gydymo, kaip pašalinimu nesvarumų



Marta ir Petras Jakštai, svečiai iš Kanados, Lietuvio sodyboje, Chicagoje.
Nuotr. M. Nagio

nuo odos ir vaistų vartotų — užteptų ant jos. Nežiūrint to, tinkamai parinktas odos švarintojas yra reikšmingas priedas sek mingam vietiniam veido spuogų gydymui. Šiurkštūs ir odą jaudinantieji muilai bei valytojai (de tergents) trukdo pripažinti gerais vaistų veikimui. Ypač ligos įjautrintai odai minėti šurkštūs švarintojai blogai pasitarnauja. Odą nubrodinančios dalelės bei polietileno turinčios odą skutančios priemonės turėtų būti nevartojamos. O jos taip atkakliai nesiorientuojantiems esti prekybininkų peršamos.

Naudotinas labai švelnus muilas — neturintis odą jaudinančių dalelių — priedų: dažų, preservatyvų ir kvėpalų. Kai kuriems

pacientams patartina odą nuvalyti valytoju turinčiu chemikalą vadinamą Benzoyl peroxide. Jis pagašina odos nugarandymą ir bakterijas žudančiai veikia.

Nepirkite be recepto

Čia reikia visiems susiprasti ir nepirkti be recepto visokius vaistus veido spuogams gydyti. Toks pirkimas čia vadinamas "Over the counter". Pelnagaudžiai prigaminę visokius — dažniausiai niekam vertų vaistų, nes žino, kad skęstantis ir už šiaudų griebiasi. Spuogais sergantys žūt būtinai pasigyditi nuo jam labai nemalonių ligos. Taip dar daugiau susargdinami jaunuoliai. Jie iš nusiminimo bėga — perka, kartais dar daugiau savo ligą pašalina. Tada vėl bėga pirkti kitokių savo ligai pašalinti vaistų, tikėdamiesi bent kio palengvėjimo, iš tiesų tik paštrindami savo negerovę.

Zinoma, kad jaunuolis gali ap turėti džiaugsmą dėl acnės sutvarkymo — sukontroliavimo: tik reikia elgtis šių dienų medicinos pajėgum ribose. O be recepto visokių veido spuogams tvarkyti vaistų tegul dabar nė vieno jaunuolio ranka nepaliečia. Susirgę — kreipkis pas savo gydytoją, arba mūsiškį odos ligų žinovą. Toks turi būti elgesys kiekvieno jaunuolio sergančio spuogais. Atsiminkime visi suaugusieji ir savo vaikams įdiekime tiesą, kad už niekus nieko gero negauname. Tik čia šioje skiltyje teikiame šių dienų medicinos pajėgum patarimai be pinigų. Už tai kiekvienas turėtų turėti pakankamai išminties visu 100 procentais jais pasinaudoti.

Taigi, tie be recepto gaunami pelnagaudžių pagaminti niekai nedaug spuogų gydymui vadinami adstringens prašalina pergausų paviršiuje odos esamų riebalų kiekį, bet nesumažina riebalų gamybos. Tikrumoje, tokie būk tai vaistai gali paskatinti riebalų gamybą odoje, jei jie turi savyje odą jaudinančių chemikalų: dažų, preservatyvų, kvėpalų. Taigi, visų tų odą standinančių vaistų (adstringens) apseikime, visai nepakenkdamie acnės gydymui.

Prieš bakterijas vaistai

Paskutiniaisiais metais vietinis naudojimas bakterijas naikinančių vaistų (antimicrobials) pasiekė savo aukštumą gydančių veido spuogus. Jų teigiamas veikimas veido spuogus gydančių (kai jie vartojami kartą ar du kartus per dieną yra tyrimais gerai nustatytas. Pripažinta dabar medicinoje jų gydančioji veikla gydančių jais vienas, ar pakaitomis. Jie vartojami vieni, ar kombinacijoje su odą skutančiais vaistais (exfoliating agents).

Vaistinėms gali paruošti vietiniam (ant odos) vartojimui antibiotinius vaistus, susidedančius iš Erythromycin bei Clindomycin — pagal gydytojo receptą. Trečias tokiame reikalui vaistas — Tetracycline yra vaistų gamybos firmų jau gatavai paruoštas ir vaistinėse gaunamas — irgi su gydytojo receptu.

Tulas dabar pasakys, tai kam čia tos žinios apie vaistus, kad negali jų gauti be recepto: gydytojas žino kokius vaistus prirašyti. Tik nesergas gali taip galvoti. Sergančiam reikia taip apsisąjisti, kad jis pajęgtų gydytojo patarimą ir skirtus jo vaistus visose pilnumoje panaudoti. Gana mums būt tamsybėje ir tik pro adatos skylutę matyti medicinišką tiesą. Gana mums būti tokioje smegenų būklėje, tarsi smegenų mes visai neturėtume. Todėl ir visokius besmegenių svaigėjimus nė vienas spuogais sergantis te-

nekreipia dėmesio, jei jis nori ap turėti kuo didžiausios naudos savo negalę tvarkydamas esant gydytojo globoje. Kuo religija greičiau atsikratys visokių paslapčių — tuo jai ir žmogui bus naudingiau. Tas pats ir su medicina.

Antibiotikų paruošimas

Odai vartojami antibiotikai (antimicrobials) nenaudojami gryni. Jie sumaišomi su tam tikra medžiaga. Toji medžiaga įgalina antibiotikų tam tikrą tirpumą, koncentraciją ir įsigėrimą į gilesnius odos sluoksnius (per raginį odos sluogsnį — stratum corneum, ir epidermį). Tik į minėtas odos vietas antibiotinis vaistas patekęs ima teigiamai veikti prieš acnė. Paskutiniu laiku šviežias (extemporaneous) vaistų paruošimas šiam reikalui etpuolė, nes pradėta naudoti alkoholinis mišinys (Neutrogena Vehicle N) — jis antibiotikus per neša per odą ir reikiamą jų veikimą vietą. Tada apturima nepalyginamai gera veikla ir mažiau sėsi sujaujinama oda.

Antibiotikas Clindomycin 1.2 proc. koncentracijoje (Cleocin milteliai iš kapsulės, 600 mg. iš skiesti minėtame Neutrogen Vehicle N, 50 ml.) yra dabar pats sėkmingiausias vietiniam naudojimui antibiotikas spuogams gydyti. Seniau buvo prisibijoma tokių antibiotikų vartoti sistemškai (per burną), nes jis sukelia odai pašalinį labai nemalonų veikimą: smarkų viduriavimą — žar nu uždegimą. Dabar ta antibiotiką naudojant ant odos (vietiniai) nesigauja jo visam kūniui veiklos (o tik odai), todėl atpuolė baimė dėl galimo žarnų sujaudinimo. Prisimintina, kad ir Erythromycin vaistas gali būti odai naudojamas jį atskiedžiant iki 1 proc. ar 2 proc. minėtame Neutrogena Vehicle N.

Išvada. Stenkimės apsisąjisti dabartinio veido spuogų gydymo reikale kuo pilniausiai. Tada sumažės mūsų jaunuolių (kartais ir senuolių) tiek kūniškos, tiek psichologiškos negerovės. Apie kitas — dar dvejais vietiniam spuogų gydymui naudojamas priemonės kita karta. Šių žinių neužmeskite — rinkite jas vienu vieton — tik tada gausite didesnę naudą.

Pasiskaityti. Postgraduate Medicine, June 1980. A. MvGraw — Hill Publication.

NAUDINGĄ PATARIMĄ ĮGYVENDINK — SVEIKESNIS BOSI

VAISTAI NUO PAKELTO KRAUJOSPŪDŽIO

Klausimas. Mano vyras turi cukrulinę ir jo kraujospaudimas yra aukštas. Sako gailestinga sesuo — jo giminaitė, kad ne kiekvienas vaistas tokiame ligoniui yra tinkamas jo kraujospūdžiui sumažinti. Malonėkit, tamsta daktare, daugiau tuo reikalu pasisakyti. Dėkoju.

Atsakymas. Daugumai pacientų, kurie turi dar ir kitas negeroves šalia pakelto kraujospūdžio, patartina pirmiausia naudoti vaistus, kurių cheminė formulė yra Hydrallazine HCL arba Hyd rochlorothiazide — jie gaminami kapsulėse. Tik ir čia nepamirškime, kad už niekus nieko negausime. Būtinai gydytojas turi tvarkyti kiekvieno žmogaus pakeltą kraujospūdį. Nereikia vien kapsulei viso darbo pavesti. Žmogus turi tvarkyti kitas turimas negeroves, turi valgomosios druskos visai nevartoti — net ir per karščius — prakaitydamas. Tu ri toks numesti per didelį svorį ir nustoti rūpintis, kaip jį aprens, kada jį Dievas pas save pašauks. Gyvenime sveikos galvos ir išminties lietuvių gyvenimą — dėl menkniekių nesukime sau galvos ir neplakime sau širdies visai be reikalo. Taip lengva pasakyti, bet labai sunku išpildyti — ypač tokiame, kuris jau nuo seno yra įpratęs į viską žiūrėti pro tam sius akinius. Turime už tai jau



Vieni klausosi, kiti kalba Lietuvio sodybos Chicagoje pažmonio metu. Iš k.: Algis Regis, Sofija Oželienė ir majoras Jonas Tapulionis.
Nuotr. M. Nagio

KODĖL ŽMONĖS ROKO

J. MISKINIS

Mokslininkai tyrėjai seniai nustatė priežastis, dėl kurių rūkoriai nebeori mesti rūkyti. Pasak jų, yra rūkymo malonumas. Tačiau nerūkantiems jis visai nesu prantamas. Bet milijonai rūkančių žmonių kitaip mano: jiems dūmas ir skanus, kvapnus, jie dienos negali išbūti nerūkę; dažnas, dūmo ištroškęs darosi neramus — vis dėl to neaiškūs malonumas. Ji suprasti tegali tik rūkorius, keletą valandų nerūkęs. Žmogus pripratęs reguliariai gauti nikotino, organizmas jo pasigenda ir ima reikalauti, genda nuotaika, jis darosi irzlus, jam nesiseka darbas, sunku susikaup ti, dėmesį blaško noras rūkyti, neramu. Toliau kėsti atrodo jam beprasmiška, imama cigare tės ir užtraukiamas dūmas go džia, giliai, ir iš karto paleng vėja, nemaloni saviąauta praeina. Ar ne taip? Žodžiu, visas ma lonumas — tai įprastinės saviąau tos sugrąžinimas, numalšinimas narkotiko troškuli. Tačiau atro do, kad šitas malonumas yra dirbtinis, nes, pirma, organizme pažeidžiama pusiausvyrą ir tik paskui, sugrąžinant tą pusiaus vyrą, patiriamas tas malonu mas. Pasak tyrėjų nurodytu ir gautu rezultatu, es, tas malonu mas yra ly, istas, nes patiriamas, patenkinant narkotiko troškulį, kurio sveikas žmogus niekad ne jaučia. Bet ne visiems taip yra — tik aistringiems rūkoriais, niko tinomanams, kuriems rūkymas yra būtinybė, kurie be cigaretės ne valandos nepabūna. Jiems ne taip rūpi rūkymo malonumas — daug svarbiau yra kuo greičiau atsikratyti nemalonumo, kurį jaučia nerūkijamas.

Rūkymas suartina

Rūkymas turi dar vieną idomią ypatybę — įprotis rūkyti tarsi vienija rūkančiuosius, juos su artina, pagerina tarp jų kontak tus. Pavyzdžiui, imonių, dirbtuvių darbininkai pertraukėlės metu susėda parūkyti, šnekučiuoja si, o nerūkantiems lyg ir nėra ko veikti, o tik jų tirštais dūmais maitinti savo plaučius. Darbininkai sunku atsikratyti rūkymo — metęs rūkyti jis tarsi išsiskirs iš draugu rūkančių draugijos. be to, mesti rūkyti, būnant tarp rūkančių, daug sunkiau.

Yra daug visokių pasiaiškinimų, kuriais rūkantys bando pateisinti savo įprotį. Rūkymas tonizuoja, ramina, padeda, atspalaiduoti, dirgina, padeda su kaupti dėmesį, padeda užmigti,

senyvi būdami stoti dvasiniai ir gerą vaikų darželį ir mokyti gy venimo iš naujo. Tik toks elge sys užtikrins mums sėkmingumą.

išblaško miegą, reguliuoja svorį ir t.t. Už tų visų argumentų rū kymo naudai labai dažnai slypi silpnumas: negalėdamas i pročio atsakyti, rūkorius nesamoningai stengiasi jį pateisinti.

Sveikata - brangiausias turtas

Rūkymas turi dar vieną ypatybę, dėl kurios sunku su juo kovoti. Tai klatingumas. Prisdengs menamu naudingumu, rūky mas iš lėto, nepastebimai griau na sveikatą. Žmogus nepastebi žalingo veikimo ir nemato pagrindo jo atsikratyti, o kai tas pagrindas po 15-20 metų rūkymo atsiranda, jau sunku būna ką nors pataisyti. Kalčiausias dėl to ne rūkymas, o pats žmogus, ku riam visai nerūpi, kas bus ateityje. Jis — nenulstantis malonu mės ieškotojas, jam svarbiausia visokiais imanomis būdais padirginti savo pojūčius ir patirti visus imanomus smagumus. Bet už juos reikia mokėti pačiu bran giausiu — sveikata.

Tai, kas aukščiau pasakytą, to li gražu neišsėmą rūkymo po li mės problemos ir neduoda galutinio atsakymo į svarbiausią klausimą — kodėl žmonės rūko. Tai čia tik pastangos atskleisti rūky mo problemos sudėtingumą daugiau iš psichologinių pozicijų, negu iš medicininių. Paaiškėjo, kad rūkymas tapo labai rimtu pavojumi žmonijos sveikatai, o medicina pasirodė prieš jį lyg be jėgė. Kai kurie psichologai tyri nėtojai sako, kad ji net pati dar kaip reikiant nėsuvokė to pavo jaus rimtumą, nes daug dar gy dytojų ruko, tarsi, pamiršdami savo profesinę atsakomybę ir taip nelabai veiksmingai prieš rū kimą nukreiptą sanitarinį švietimą. Tačiau net jeigu visi gydy tojai nerūkytų, problema dar ne bus išspręsta. Turi užaugti bent viena karta, kurioje pasidarytų madinga nerūkyti. Bet kas iš augins tokią kartą, kol mokyto jai, nekalbant jau apie tėvus, pa tys neatsisakys liga tapusio įpro čio!

Taigi mūsų laukia nelengvas darbas. Tegul jį pabaigs kitos kartos, bet pradėti reikia šiandien pat, bendromis medikų, pedago gų, psichologų pastangomis, akty viai dalyvaujant visuomenei. Sveikata yra ne tik atskiros žmo gaus brangiausias turtas, bet ir visuomenės vertybė, todėl ją sau goti yra kiekvieno mūsų pareiga.

Jei kas galėdavo ką duoti, šilavotiškiai taip dainuodavo: "Šykštuolis pavyduolis Krimto pelę kaip kumelę, Pylė kraurus į gelede, Rito žarnas per tvorelę".

AR KALBATE LIETUVISKAI?

(Lithuanian for beginners)

A. RINKONAS

Darbo sąsiuvinis (work book) A ir B, ir C — studentams ir suaugusiems (for students and adults). Mokytojų vadovas (Teacher's Manual) ir penktoji knyga — Fonetika, Skaitiniai, Žodynas. Viršelis ir pagrindinės iliustracijos R. Paulionio. Published by the Lithuanian Canadian Community with the support of the Multicultural Program, Government of Canada. Copyright by the author, Toronto, Canada 1979. Kaina su persiuntimu \$16.30. Ilinois gyventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesulūnčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymina, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kltur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyti sa vo nuožiūra. Nesunaudotų straips nių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skel bimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

ŠALIS GYDO

Šalčio laikymas medicinoje nėra naujas dalykas. Jau žiloje senovėje egiptiečiai šaldydavo uždegimo apimtus audinius ar tas skausmingas kūno dalis, kuriose norėdavo sumažinti skausmą poįūtį.

Tačiau gyvų audinių šaldymas turi savo ribą. Pavyzdžiui, temperatūrai nukritus žemiau 0C, audiniuose atsiranda nebegrij tamų procesų, kitaip tariant, šie audiniai žūva. Šia šalčio sa vybe pirmiausia susidomėjo neurochirurgai.

Medicinos mokslininkai ieško dami naujų perspektyvesnių ga limybių sunaikinti kenksmingas

galvos smegenų celes (lūstelas nepažeidžiant sveikųjų rykiai paruošti portatyvini šaldymo aparatą, kurį būtų galima nau doti labai tiksliose galvos sme genų operacijose. Sukurti tokį aparatą buvo itin sudėtinga tiek moksliniu, tiek techniniu atžvil giu.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITE
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisų daktarai
2456 W. 69th Street, Chicago, IL
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849; Rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00
val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmadi. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antradi. ir penkt. 10-4; šeštadi. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadi. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvio gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmadi., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4423, 373-5223, 286-0575
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antradi., ketv. ir penktadi. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 Šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

ISSAUGOTI KULTŪRINĖS VERTYBES

Yra natūralu, kad kiekvienas mūsų savo ar artimųjų sukurta vertė vertės stengiasi išsaugoti kiek galima ilgiau ir jas perduoti tiems, kurie bus po mūsų. Paprastai stengiasi tai padaryti organizuota visuomenė, valstybė. Kiekviena kultūringa tauta, kultūrinės vertybės išlaikyti stengiasi ir išlaiko muziejus, archyvus, bibliotekas ar kaip kitaip rūpinasi jų apsauga. Muziejai, dokumentų, knygų, periodikos rinkiniai turi nepaprastai didelės vertės, neįkainojamas turtas. Jų kultūringesnė tauta ar valstybė, tuo daugiau rūpinasi dvasinės vertybės turtu išlikimu.

Atsikūrusi nepriklausoma Lietuva tokių rinkinių, kultūrinių telkinių beveik nepaveldėjo. Per 123 okupacijos metus carų Rusija pasistengė išvežti į Pietų, Kijevą ar Maskvą viską, kas buvo Lietuvoje sukomplektuota dar didžiųjų kunigaikščių laikų, valstybinius archyvus, priklausančius vienuolynų, dvarų, kitių bibliotekas. Po 1918 metų viską reikėjo pradėti iš naujo. Buvo ieškomi, registrujami kur nors atsitiktinai užsiklaidę leidiniai, laikraščiai, žurnalai. Daug ko nepavyko surasti, ir apie juos niekas niekada nežinojo. Vėliau Lietuvoje, kaip ir beveik visam pasaulyje, įstatymo keliu spausdė ir leidėjai buvo įpareigoti kiekvieną spausdintą knygą, brošiūrą, laikraštį ar net smulkių raštelių pasiųsti atitinkamoms bibliotekoms — saugoti. Tik tokiu būdu buvo galima sukomplektuoti bent tuo metu išėjusių spaudinių. Įstatymo tikrai reikėjo. Savarankiškai pagrindą būtų nepavykę supilti anų 20 metų apimtį spaudos aruodų.

Amerikos lietuviai vienu atžvilgiu buvo laimingesni. Niekas nedraudė jiems nei spausdinti knygas, kokių jie norėjo, nei iš jų grobė konfiskavimą bibliotekas, jei kas jų turėjo. Galėjo steigti ir steigė parapijas, organizavo draugijas, klubus, visokius verslo ar kultūrinius ratelius, bet vieno nepadarė, arba nepakankamai padarė. Niekam neatėjo į galvą pradėti rinkti visas, nuo pat pradžios leidžiamas knygas, laikraščius komplektuoti, telkti kitą dokumentaciją. O tu knygų ir laikraščių mūsų išeiviai išleido daug ir labai vertingų. Tik nedaug šiandien jų galima rasti. Štai pernai su pagarba minėjome pirmojo lietuviško laikraščio Amerikoje „Gazietos Lietuviskos“ šimto metų sukaktį. To laikraščio, Miko Tvarausko leisto New Yorke, išėjo 16 numerių. Bet kas jį turi? Neišliko iš tų šešiolikos numerių nei vieno egzemplioriaus. Ir ne vien su tuo laikraščiu taip atsitiko. Atsitiko ir su daugeliu knygų ir smulkesnių knygelių, apie kurias žinome tik iš aprašymų. Tai nepataisomas nuostolis mūsų kultūrai. Zuvo taip pat nemaža ir organizacijų archyvų, protokolų, knygų, veiklos fotografijų, uniformų, vėliavų ir kitokių ženklų.

Naujoji ateivių banga po II pasaulinio karo Amerikoje rado kelis muziejus, bibliotekas. Jų steigėjai buvo sutelkę nemažą vertingų medžiagų iš šio šimtmečio veiklos, daugiausia tarp abiejų karų metų. Iš senesnių laikų jiems jau nepavyko daug ko surasti, išgelbėti. Šalia tų esamų bibliotekų naujieji ateiviai sukūrė kelis naujus telkinius. Pradėta dar intensyviau rinkti bet kur laisvam pasauliui leidžiamas knygas, periodiką, kitus spaudinius; pradėta rinkti ir rašy-

tinę archyvinę medžiagą, dokumentaciją. Jaučiant atsakomybę prieš ateitį, norima surinkti kiek galima pilnesnį mūsų spaudos lobyną. Tuo reikalu spaudos buvo daug sykių rašyta, kreiptasi į leidėjus, autorius, organizacijų valdybas, prašant nukreipti ir žinomus archyvus ar bibliotekas nors po vieną savo leidinį, jį išsaugoti ateities kartoms. Ne tik „didele“ knyga, bet kiekviena, kad ir mažiausia spaudinys — biuletenis, kvietimą, programą, lapelį, atsisaukima, plakatėli, paveikslėli. Ne tik spausdintą, bet ir ranka rašytą, pieštą. Ilgainiui juk tai bus didelis turtas ir džiaugsmas ji užtikti. Kaip dabar džiaugiamasi, kai senoji maldaknygėlė pavyksta užtikti Valančiaus laikų seną paveiksluką. Archyvų ar bibliotekų organizatoriai, vedėjai paprastai dirba kitą darbą pragyvenimui ir neturi laiko ir galimybės nuolat lankyti visų leidėjų, jiems rašinėti, prašant neužmiršti atsiųsti savo leidinį, laikraštį ar biuletenį. Turime daugiau negu šimtą lietuviškų parapijų, ir veik kiekviena jų leidžia savo savaitinius biuletenius — koks būtų turtas, jei tie biuleteniai būtų kur surinkti į vieną vietą. Pagaliau archyvai neturi pinigų pirkti visas išleidžiamas knygas ar prenumeruoti laikraščius. Viskas remiasi tik savanorišku principu ir gera valia. Gal tos geros valios ir netruksta leidėjams, bet, kaip paprastai, trūksta ištęsimų, pasiryžimo. Jeigu to mes nepadarysim šiandien, kada tie leidiniai išeina, vėliau to niekada nebus galima atitaisyti. Laidos išsibaigia, laikraščiai, juk paprastai niekas nekomplektuoja. Maloniai išimti sudaro tik šie du: Australijos lietuviai laikas nuo laiko atsiunčia į Chicago dėžę visų ten smulkių spaudinių — programų, biuletenų, kvietimų ir kt. Antra tokia įstaiga, kuri surenka savo smulkiuosius spaudinius, yra „Draugo“ spausdė. Kodėl to negalima sulaukti iš kitų kolonijų?

Kur tokius visus spausdintus ir nespausdintus leidinius susijusi, kas juos priima? Pirmiausia visiems jau žinoma, kad Chicago, Jaunimo centre veikia Pasaulio lietuvių archyvas, globojamas LB JAV Krašto Kultūros tarybos. Paskui dar senesnis yra Alkos muziejus — archyvas Putname, Ct. Yra dar Muzikologijos archyvas irgi Jaunimo centre, Seselių kazimieriečių biblioteka Chicagoje. Pagaliau yra privačių vieno asmens pasiukojimo dėka išaugusių archyvų, pvz. Br. Kvickio, Chicagoje, S. Balzeko irgi Chicagoje ir kt. Į tuos muziejus, archyvus, dažnai kreipiasi mokslo žmonės, lietuviai ir amerikiečiai, prašydami tokio ar kitokio leidinio, informacijos apie Lietuvą ar lietuvius. Kaip gaila, jei kartais tų norimų žinių negalima jiems suteikti, atitinkamų leidinių neturima. Todėl iš lietuviškos visuomenės prašome labai nedaug: leidėjai, autoriai, būkite geri, pasirūpinkite, kad jūsų praktiškai išleista knyga, kurybinis žodis neišnyktų su šia diena, bet visuomeninio pobūdžio telkiniuose rastų saugią vietą ateities kartoms ir bylotų apie jūsų įnašą mūsų kultūrai. O iš plačios visuomenės prašome bendradarbiavimo: užtikti „seną“ knygą, maldaknygę, kantičią ar kitą kurį atliekamą leidinį, kad ir mažiausia, neišmesti iš šiukšlių dėžę. Juo senesnė knyga, laikraštis, tuo brangesnis.

OPOZICIJAI PASIREIKŠTI DRAUDŽIAMA
Helsinkio baigiamojo akto vykdymo eiga

DR. D. KRIVICKAS

Šiomis dienomis buvo paskelbtas aštuntasis pusmetinis JAV prezidento raportas, skirtas Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje komisijai, apie Helsinkio Baigiamojo akto vykdymo eigą, apimančią periodą nuo 1979 m. gruodžio 1 d. iki 1980 m. gegužės 31 d. Šis raportas yra ypač reikšmingas, nes jame atsispindi oficiali JAV politika. Čia pateikiame kai kurias ištraukas, liečiančias JAV nusistatymą dėl vykdymo eigos ir ypač tas vietas, kuriose yra paminėti lietuviai.

Sovietų invazija į Afganistaną ir Sacharovo ištėmimas

Sovietų invazija į Afganistaną ir Sacharovo ištėmimas pereiną žiemą stipriai sukrėtė pasaulio bendruomenę. Nors Afganistanas nėra Helsinkio akto signataras, tačiau sovietų invazija sudarė sulaužymą pagrindinio tarptautinės elgsenos standarto, nustatyto Helsinkio akto dešimties principų, kuriais reikia prisilaikyti ne tik jų tarpusavio santykiuose, bet ir su kitomis valstybėmis. Sovietų Sąjunga, tarp kitko, įsipareigojo susilaikyti nuo jėgos vartojimo ir grasinimo ją, nesikišti į kitos valstybės vidaus reikalus. Išbraudama į Afganistaną, Sovietų Sąjunga sulaužė šiuos įsipareigojimus. Jos šia agresija padidino įtampą Europoje, susilpnindama detantę ir sudarydama situaciją, prie kurios bendradarbiavimas ir kitose srityse pasidarė neįmanomas. Tačiau JAV yra pasiryžusios atnaujinti ir išplėsti bendradarbiavimą su Sovietų Sąjunga, kai tik jos elgsena suteiks pasitikėjimą, jos pasiūlymu saugumui ir bendradarbiavimui.

Rytų ir Vakarų bendradarbiavimui taip pat pakenkė ir Andrei Sacharovo ištėmimas iš Maskvos. Jo ištėmimą lydė jo eilė naujų areštų ir teismo bausmių. Nuo pereinamojo rudens kalinamųjų žmogaus teisių gynėjų skaičius padidėjo. Greitas papildė aktyvistai kaip Yurij Orlov, Anatol Ščaranskis, Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Mykola Rudenko ir Lev Lukyanenko.

Įkaitintoje atmosferoje mokslininkų forumas, susirinkęs Hamburge, posėdžiavo nuo š. m. vasario 18 d. iki kovo 3 d. Tuo metu atrodė, kad forumas nepavyks pasiekti jokių konkretnių rezultatų, o tik bus Rytų ir Vakarų pasikeista karštais priekaištais. Visa eilė

delegacijų aštriai kritikavo sovietų elgseną mokslininkų atžvilgiu, o taip pat mokslinių tyrimų suvaržymus ir susijusio apribojimus. Tačiau, nežinant visų ginčų, šio forumo baigiamajame dokumente buvo patvirtinta, kad visos valstybės turi gerbti pagrindines žmogaus laisves ir teises kaip vieną iš pagrindų jų tarpusavio santykių ir tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo žymesniais pakeitimais visose pakopose.

JAV intensyviai ruošiasi Madrido konferencijai. Jos sieks atviro ir išsamių Baigiamojo akto vykdymo eigos apžvalgos, įskaitant žmogaus teises ir kitus humanistinius reikalus. Jos taip pat siūlys konkrečius veiksmus, kad Helsinkio akto vykdymas būtų sustiprintas ir bendradarbiavimas praplėstas. JAV, susitarusios su savo sąjungininkais taip pat pateiks naujų pasiūlymų saugumo srityje, kad būtų sustiprintas pasitikėjimas tuo atžvilgiu.

VII principo taikymas

Kaip žinoma, VII principas liečia gerbimą žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant minties, sąžinės, religijos ar įsitikinimų laisvę. JAV yra

ypač susirūpinusios VII principo vykdymo eiga. Šiuo principu nustatytas aukštas elgsenos standartas, kurio turi siekti visos susitariančios šalys. Vakarų standartas yra geras. Tačiau Sovietų Sąjungoje ir Rytų valstybėse yra didelis plyšys Baigiamojo akto tarp praktikos ir nuostatų. Dabartinė Sovietų elgsena VII principo taikymo atžvilgiu yra ypač nuvilianti. Nuo 1979 m. rugsėjo iki 1980 m. balandžio daugiau kaip 60 disidentų buvo areštuoti arba atiduoti teismui. Oficiali Sovietų pažiūra disidentų atžvilgiu itin kinamai išreikšta „Pravdos“ vasario 1 d. nr., recenzuojant knygą, kurioje tilpo KGB šefo Yurij Andropovo raštai ir kalba. „Pravda“ įspėjo, kad tie „išsimėlioti“, kurie sąmoningai kenkia Sovietų visuomenei ir stoji į antisovietinį kelią, „turi būti — ir yra — nubauti pilnai pagal sovietų įstatymus“.

JAV siekė nustatyti žmogaus teises kaip pagrindinį santykiavimo elementą. Paskutiniame 1979 m. pusmetyje JAV atskiruose atvejuose padarė virš 30 demaršų tuo reikalu Sovietų Sąjungoje.

Sacharovo ištėmimas išsukė griežtus protestus ir pasmerkimą tiek atskirų individų, tiek



Stiprėja Vakarų kraštų vienybė. Ją didina valstybių galvų dažni susitikimai. Vakarų Vokietijos kancleris H. Schmidtas ir D. Britanijos premjerė Margareta Thatcher, susitikę Venecijoje

organizacijų ir vyriausybės. Virš 50 mokslininkų, susirinkusių Hamburge moksliniam forumui, pasiuntė protesto telegramą Brežnevui. Taip pat tokius protestus pasiuntė ir JAV mokslinės draugijos. Sacharovo ištėmimas tai ypač jaudinantis pastarųjų laikų pavyzdys, liečias žmogaus teisių pažeidimus, nors jis yra tik vienas iš ilgos eilės nuolatinių areštų ir trukdymų žmogaus teisių aktyvistų, religinių grupių narių ir kitų asmenų, vykdančių tarptautiniai garantuotus žmogaus teises ir pagrindines laisves Sovietų Sąjungoje. Toliau raporte plačiai nušviesti rusų ir ukrainiečių disidentų areštai ir kalinimas.

Estų ir lietuvių areštai

Tautinės grupės ir atskiri asmenys buvo baudžiami dėl jų įsitikinimų įvairiais būdais. Estų aktyvistas Yurij Kukk, pagabus biochemikas, buvo areštuotas, kaltinamas kovo 13 d. dėl prasimanymų platinimo prieš Sovietų valstybę. Jis pasirašė du pabaltiečių pareiškimus, palaikančius Maskvos vasaros žaidimų olimpiados boikotą ir protestą prieš Sovietų invaziją į Afganistaną.

Apžvelgiamojo periodo metu daugelis lietuvių žmogaus teisių aktyvistų buvo areštuoti. Tai rodo griežtą Sovietų spaudimą. Helsinkio akto vykdymo stebėtojai, lietuviai Algirdas Statkevičius, Vytautas Skodžius, ir Mečislovas Jurevičius, buvo areštuoti, kaip pranešama, šių metų pradžioje. Statkevičius — gydytojas, matomai susidūręs su teisiniais sunkumais dėl savo daugelio studijų, kuriose jis kritikavo komunistinę sistemą. Jis buvo areštuotas vasario 14 d. Skodžius, geologas ir universiteto lektorius, buvo areštuotas sausio 9 d. Valdžios pareigūnai konfiskavo jo rankraštį, pavadintą „Dvasinis genocidas Lietuvoje, kuriame jis pasisako prieš Sovietų Sąjungos ateistinę politiką. Jurevičius, kaip pranešama, kaltinamas viešosios tvarkos pažeidimu. Jo bute Sovietų pareigūnų buvo konfiskuoti lietuvių Helsinkio grupės dokumentai.

Jonas Petkevičius, lietuvis, žmogaus teisių aktyvistas, buvo areštuotas vasario mėn. Jis pasirašė pabaltiečių atsisaukimą 1979 m. rugpjūčio mėn., kuriame protestuojama prieš 1946 m. Hitlerio—Sta-

lino paktą. Dvidešimties metų Julius Sasnauskas buvo paimtas policijos priežiūrai 1979 m. gruodžio 11 d. Jis taip pat pasirašė pabaltiečių atsisaukimą. Sakoma, kad Sasnauskas sunkiai serga. Arvydas Čekanaavičius, dar vienas iš pasirašiusių Pabaltiečių atsisaukimą, buvo teisiamas ir patalpintas į ligoninę priverstiniam psichiatriniam gydymui. Petras Pečiulionis, mokytojas, buvo areštuotas sausio 9 d. Antanas Terleckas, ekonomistas, kuris kaip sakoma organizavęs 1979 m. rugpjūčio 23 d. pabaltiečių atsisaukimą, o taip pat vadovaujantis lietuvių katalikų aktyvistas, yra kalinamas ir atrodo, kad jam dar nėra pateiktas kaltinamasis aktas, jį areštavus 1979 m. spalio 30 d.

Katalikų bažnyčia Lietuvoje

Religinė laisvė Sovietų Sąjungoje yra griežtai apribota ir oficialios ir neoficialios grupės kenčia trukdymus. Kiek tai liečia Lietuvą, tai raporte randame tik šį sakinį: „Katalikų bažnyčia Lietuvoje lieka valdžios organų priespaudoje“.

Lygios teisės ir tautų apsisprendimas VIII principas

Dėl jo svarbos čia pateikiame pažodžiui ištrauką iš raporto:

„Aštuntuoju principu iš naujo patvirtinama visų tautų teisė laisvai nustatyti savo pačių politinį stovį ir siekti savo politinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio vystymosi be jokio įsikišimo. Žinoma, sunku nustatyti eilinių piliečių pirmenybes valstybėse, kur politinė opozicija neleidžiama ir laisvo išreiškimo teisė apribojama. Ryšium su aštuntuoju principu, turi būti pastebėta, kad JAV ir toliau nepripažįsta jėga įvykdyto neteisėto Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą 1940 m. Sovietų pareigūnai ir toliau tardo ir vargina daugelį tų lietuvių, latvių ir estų, kurie pasirašė Pabaltiečių atsisaukimą 1979 m. rugpjūčio mėn., kuriame atžymėta keturiadesimt metų Hitlerio—Stalino pakto sukaktuvės, protestuojant prieš šio pakto neteisėtumą ir senkančios po to Baltijos valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą“.

Tautų apsisprendimo problema žymiai plačiau apšviesta Kongreso saugumo ir bendradarbiavimo Europoje komisijos raporte, paskelbtame š. m. rugpjūčio 1 d., kurią plačiau apžvelgsime ateinančiame straipsnyje.

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

23

Bet Jonas negirdėjo, pagaliau jis neturėjo laiko pamokomom kalbom. Jis įkūrė motorą ir automobilis šoko pirmyn, kaip nusistovėjęs tvarte arklys. Prieky buvo tokios vis poteries kalbančios lenkės sūnaus automobilis ir, žinoma, kaip tik tokioje vietoje, kur reikėjo Jonui važiuoti. Ir taip našlėkės automašina stuktėlėjo lenko fordui ir uodegą, kad visos skardelės susilankstė ir lempeles prarado bet kokį spindėjimą.

Lenkė, kuri šiaip kalbėdavo lietuviškoj bažnyčioj poteries vos tik judindama lūpas, be jokio garso, parodė, kad ji vis dėlto gali gerai rėkti. Ji entuziastingai šoko keikti visus, dabar iš Europos atvažiuosius, tiesiog manydama, kad jai vienai Amerika priklauso, kaip sūnui tas dabar Jono pakrikštytas fordas. Aplinkui sustojo garbinga žiopių visuomenė, net ir iš Tamo užteigos atėjo pora stebėti didelių įvykių, kaip ten kokio Jono Dovydaičio įvykių Naujamiestyje. O atvykusi policija į savo mašiną įsisodino Joną ir nusivėžė. O kai grįžo, tai Jono nebeįparvėžė. Lenkė aiškino,

paskui atsirado jos sūnus, bet nieko tragiško neįvyko. O paskui Džordžas sužinojo, kaip buvo. Eja, policija Joną parvėžė namo ir taip jam gana ryškiai išdėstė:

— Duok keturiasdešimt dolerių ir, jei kas ko klaus, tai pasakyk, kad šuo bėgo per gatvę, o tu bijodamas jį suvažinėti, tai yra, vengdamas susidūrimo su šunimi, atsimuši į mašiną.

Jonas padavė pinigų ir taip buvo išgelbėtas nuo visų nemalonumų, kurių šiaip jau gyvenime nelabai trūko. Suprantama, našlėkė neparodė jo žygiui didesnio pritarimo, netgi išreiškė abejojimą Jono dorumu ir šoferiniais sugebėjimais, bet šiaip ar taip, Jonas buvo išgelbėtas, ir kas gali sakyti, kad policija yra nesąžininga, kad nepadeda žmogui. Žinoma, gal atsirastų ir kiek kitaip galvojančių. Kad nebūtų apkaltinta policija, mes dar primename kitą įvykį, kuris gal šiek tiek menkesnis, bet gana reikšmingas, liudijąs policijos reikalingumą.

Ne kasdien Tamo įstaigoj vyko visų tų reikšmingų žmonių nuolatinių gyvenimas. Pasitaikydavo ir keistų išimčių, nepasakytume, kad Tami didžiai malonių. Pavyzdžiui, juk negalėjo Tamo džiuginti, kai vieną dieną Džordžas net penketą žmonių išvežė į Šv. Antano draugystės pikniką. Jis taip jau lyg ir savanaužiškai susodino į automobilį ir beveik trečdalį baro išgabeno. Net ir vargšas Douglas nusiminė, jis irgi norėjo į pikniką, bet čia lėmė ne patriotinis, lietuviškas motyvas, o kad piknike niekas neraso į knygą. Be abejo, tai didelis pikniko trūkumas ir, žinoma, gaila, kad piknikuose neįmanoma tokio pobūdžio romanai, kaip pas Tomą. Džianas nuvežė ir paleido visus kaip avinus

laukuose, prigrasydamas, kad šeštą valandą visi susirinktų prie automobilio. Taigi visi po žygių turėjo susirinkti į vieną vietą, lyg kokiame laimėjimui atšvesti, tikriau, kad visi kolektyviai, kompaktine mase, grįžtų į išeities bazę pas Tamą Slicą.

Apie šėštą prie mašinos pradėjo rinktis tautiečiai, vieni mažiau, o kiti ir gerokai mažiau už pikniko pasisekimą išvarginti. Juk pagaliau nebuvo lengva atlaikyti susitikimus su žmonėmis, kurių nebuvo kartais matęs net po tuziną metų. Pagaliau visi kaip tarakonai susilaužė į mašiną. Džianas užsidėgė cigaretę ir ėmė skaityti. Be jokių kompiuterių paaiškėjo, kad vieno trūko, ir konstatuota, kad trūko Kaziuko. Apžvelgė Džianas jau retėjančias pikniko gretas, skystėjančius tolius ir niekur nebuvo matyti Kaziuko. Ir kas čia begalėjo rūpintis kokias dingusiais fronte be žinios, kai visi skubiai turėjo grįžti į Tamo bazę.

O Kaziuko istorija paprasta. Jį truputį paėmė nuovargis. Grynas oras užvaldė Kaziuką. Jis alaus buteliu nešinas paėjo kiek giliau į mišką ir atsisėdo. Taip ir sėdė sau medžioms ošiant, kaip naktigonė, patraukdamas truputį iš buteliuko. Ir čia toks suėmė miegas, tiesiog užnuodytas saldumas. Kaziukas taip ir užsnūdo, kaip vaikas su buteliuku pieno.

Miegojo, kaip užmestas Žalgirio mūšyje, arba bent kaip jau po tėvo obele, ramiai užknarkdamas, kad nubaidytų kokius paukščius, besitaikstancius, kaip prie negyvelio. O kai pabudo, ilgai svarstė, kokiame pasaulio krašte jis dabar atsirado. Dangų žibėjo žvaigždės, virš medžių kilo mėnulis, lengvai šlamėjo lapai, ant žolės buvo justai bekrintanti rasa. Kaziukas nedaug tepilaikė poetinių gabumų, jį daugiau žavėjo žvaigždės ant konjako, rodančios jo stiprybę, o ne žvaigždės ant dangaus, liudijančios begalinį Viešpaties pasaulio didumą.

(Bus daugiau)

SKAUDOS PRISIMINIMAI

J. DAUJENIETIS

Lietuvių tauta sovietinį barbarumą tuojau patyrė po Lietuvos okupavimo 1940 m. Šeimai, įkalinimai ir prieš pat karą 35,000 vyrų, moterų ir vaikų ištrėmimas į Sibirą aiškiai parodė azitiškai rusišką komunizmo veidą. Tai buvo pradžia komunistinės santvarkos teroro.

Visi, kurie tai matė ir pergyveno, niekada negalėsime pamiršti, ir dėl to pabėgimas nuo teroro 1944 m. yra žmogiškai patėsinamas. O pasilikusieji tėvynėje pastebėti neišlikimo komunistinei santvarkai ar įtariamieji buvo pasmerkti persekiojimams, kančioms, daug didesniams ištrėmimams ir mirčiai. Tai herojiško apsisprendimo žmonių likimas.

Kas, kur ir kaip įvyko, antrą kartą rusams užėmus Lietuvą, daug ką žinome, bet tikslėnis įvykių aprašymas su vardais ir vietoviu pavadinimais dar ne visur galimas. Tai istorikų sritis, kai tam atsirastų sąlygos ir bus priimami žinių šaltiniai. Tačiau ir dabar žinomi kai kurie atsitikimai gali būti charakteringi bendram supratimui ir paliudijimui tos žiaurios padėties, kuri pasireiškė nuo 1944 m., ypač kiek turi ryšio su partizaninės veiklos atsiradimu Lietuvoje.

Lietuvos okupavimo 40 m. sukakties proga čia pateikiame vienos seserės, grįžusios iš Sibiro, prisiminimai apie du brolius — Juliją ir Joną. Jų pavardės ir vietovės neskelbiamos. Nors viską tiksliai ir išsamiai išpasakoti negalima, nes jau daug metų praėjo nuo tų tragiškų įvykių, bet tai būdinga tam laikotarpiui, kuris prasidėjo Lietuvoje, karui besibaigiant. Čia duodamas dalykiškas įvykių aprašymas be jokių literatūrinių pagerinimų ar pagrazinimų.

1944 m. liepos mėnesį, priartėjus rytų frontui, Julius, 34 m., tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, pasitraukė iš darbuvių ir atvyko į savo tėviškę, kuri buvo prie didelio miško, nusitęsusi iki Panevėžio žalosios girios. Čia rado visų nuotaiką labai prislegta dėl nežinojimo, kas bus toliau.

Frontas visai priartėjo. Greit pasirodė raudonarmiečiai. Aplinkui buvo daug kariuomenės. Žmonės buvo varomi kasti apkas. Jonui buvo įsakta duoti pastotę, t.y. arklį su vežimu, ir vežti rusų karininkus Biržų kryptimi. Julius liepė broliui pasilikti namuose, motyvuodamas tuo, kad jis turi šeimą, nes, jei ne grįžtu, jai būtų blogiau, o jis juk viengungis, jam vis tiek. Julijui vežant kariškius, jie norėjo įkalbėti, kad jis pasiliktu su jais, nes pagal jo specialybę jiems toks asmuo būtų reikalingas, perspėdami, kad visus tokio amžiaus kaip jis mobilizuos. Bet jis nepasilejo, grįžo namo. Jam grįžus silko buvo paskelbta mobilizacija.

Niekas nenorėjo eiti kariauti už okupantą. Dar jam tebeugulint atėjo pareigūnai ir jį išsivedė į valstiečių miestelį, o paskum su kitais nuvežė į Panevėžį. Paskelbus mobilizaciją daug jaunimo išbėgo į miškus ir ten slapstėsi, grupavosi partizaninei veiklai. Iš Panevėžio su daugiau tų pačių paimtųjų turėjo būti vežamas į frontą. Jis su vienu asmeniu pradėjo tartis dėl pabėgimo. Dar tebestovint traukiniui, samyšių metu jis pabėgo. Vėl atsirado tėviškės pakraštys, bet jau bijojo eiti į namus. Brolienė pamatė iš krūmų mojančią ranką, kad prieitų arčiau. Priešus pamatė Juliją.

Nuo to laiko jis jau nebegalėjo viešai rodytis, turėjo slapstytis. Iki žiemos slapstėsi miške, ten po medžiais buvo pasidarys slėptuvė. Pateko į nepaprastą vargą, benamio, beteisio žmogaus, o jo namiškiams prasidėjo persekiojimo dienos. Daugiausiai buvo tardomas brolis Jonas, nuolat apieškomis namai.

Atėjo žiema. Julius nebegalėjo būti miško slėptuvėje. Persikėlė į slėptuvę, kuri buvo padaryta su

įėjimu iš arklų gardo po šiaudų stirta prie tvarto. Ten jis ir lino. Labai suvargęs, išbalavęs ir įtampas aplinkoje. Taip atėjo 1945 m. Miškuose atsirado būriai vyrų. Pasidarė labai neramu. Jie atėdavo naktį į kaimą prašyti maisto. Juk žmogus be maisto negali gyventi. Gyventojų žmoniškumo jausmas ir savų artimųjų meilė įpareigojo juos remti ir aprūpinti su didele saurizika. Bet kai kurie kaimynai ėmė kitaip galvoti, pataikauti naujai valdžiai, jai įsisteidami šnipinėjimu ir išdavinejimu savo kaimynų.

Per 1945 ir 1946 m. Julius, nors sekamas, vis dar slapstėsi namų aplinkoje nepavydėtose sąlygose. Rudenį buvo kuliama į jį pas kaimyną. Jam buvo labai atsibodę lindėti savo slėptuvėje. Naktį atėjo į seklyčią bent kiek atsikvėpti. Ji bevaikštinėjanti pro langą pastebėjo vienas iš seklių ir įėjo pas jį. Nuo tada jam kitos išeities nebeliko, kaip tik išeiti į mišką, nes vis tiek jau būtų suradę. Išėjo iš namų, vildamasis, kad jis ten bus ne vienas, tikėdamasis, kad sugrįš laisvę ir šviesesnę ateitį su Vakarų pagalba.

Persekiojimai vis didėjo. Prasidėjo okupanto azitiškas siautėjimas. Žmonės buvo tardomi, mušami, reikalaujant, kad išduotų slėptuvines, tapusius partizanais, ir jį rėmėjus. Išėjusieji į mišką slapstėsi pradžioje apylinkės slėptuvėse, kaimo gyventojai nežinojo, nes jie viską labai slėpė. Prasidėjo didelis miškų kėrimas su pagalba rusų kariuomenės, vadovaujant KGB ir vietiniams ištremtieliams. Išėjusieji į miškus ir tapę mažai ginkluotais partizanais, buvo visur ieškomi, gaminiojami iš vienos vietos į kitą ir naikinami be pasigailėjimo. Dar blogiau, kad jų tarpe atsirado išdavikų, kurie patarnavo „išduotojams“. Ir taip tos pamiškos kaimų beveik visos jau-nimas žuvo.

Čia prisimenamas vienas toks nušaudytų partizanų šūrupas ir skausmingas vaizdas. Jie guli išrėngti paniekai tiesiog ant gatvės. Lyja lietus, prausia jų krūvijas žaizdas, raudonas vanduo bėga pakalnėse gatvė pro namus ir darželius. Ateina žmonės bijodami pažūrėti, gal pamatys iš savo artimųjų gulinčių ant krauju prisotintos žemės. Kas galėjo tada išmatuoti skausmą motinų, matančių savo suguldytus vaikus gatvėje. Ne vienos šeimos žuvisuo net po keletą jaunuolių, išėjusių į miškus slėptis nuo mobilizacijos ar beteisėje padėtyje atsiradusių dėl persekiojimų.

Miško kėrimo metu Julius išliko gyvas. Kai miškas buvo apsuptas, jis pasislėpė gerai užmas, tuojotje duobėje po egle ir ten išbuvo keletą parų be maisto, be vandens, vėlyvą rudenį, nors iki namų tik 2 km. Tuo būdu jis sugėbėjo išsilaikyti.

Retai Julius bėgėdavosi į namus, jei ir pareidavo, tai trumpai valandėlei maistui ar drabužiams pasiimti, nes namai visą laiką būna sekti neregų akių. Iš nakties juos sekti būdavo randama išklaijuotų atsišaukimų, kurie buvo labai optimistiški. Kokio dydžio būriais išlikusieji grupavosi, kaip ir kur gyvenę, nieko nepasakoję, net ir motinai nesakė, o tik paguodavo, kad viskas bus gerai.

Taip atėjo 1947 m. ir tų metų pabaigoje išvežė į Sibirą viso kaimo gyventojus, išskyrus dvi šeimas. Nuo to laiko visi nutrūkstai ryšiai su Julium. Kaip klostėsi jo gyvenimas, ir tos apylinkės žmonės negalėjo žinoti. Tik vėliau jo motina ir sesuo jau Sibire gaudavo laiškus per tarpininką be atgalinio adreso. Laiškai labai graudūs, su ilgais, užuojautos jausmais motinai, kuri ten mirė 1956 m. ir seseriai su noru gyventi ir būti laisvam kartu. Jo paskutinis laiškas rašytas 1953 m. birželio mėnesį.



Kaz. Oksas su prezidentiniu kandidatu R. Reaganu ir žmona

Julius buvo vietinių niekšų išduotas ir sugautas. 1953 m. birželio pradžioje buvo teisiamas Vilniuje. Teismo sprendimas buvo labai žiaurus. Liudininkų iškvietas jo kaimo kaimynas liudininkas, kad miškiniai prievarta imdavo maistą iš kolūkių. Apkalintais kaip valstybės išdavikas ir t.t. Visus kaltinimus Julius prisiėmė sau, nieko neišdėdė, kas, kur juos palaikė, kas buvo jo draugai, nes jau buvo iškentėjęs visus kankinimus. Dėl jo nei apylinkės, nei tolimesni gyventojai nenukentėjo. Julius buvo labai iškankintas. Liudininkas kaimynas jo išsivaizdavo kaip nebeįtikinamą, o tik šiek tiek iš jo balso. Nuteistas mirti pakariant ar sušaudant. Kur ir kaip jis suimtas, yra keletas pasakojimų.

Jau nuo 1943 m. pradžios, besibaigiant karui, Jonas buvo persekiojamas, ir ne tik jis vienas, bet ir kiti kaimo vyrai. Jonas visą laiką buvo prie namų, dirbdamas savo ūkyje, tačiau labai nepalankiai jį žiūrėjo naujos santvarkos valdžia. KGB pareigūnai pradėjo jį kviesti į valstiečių miestelį ar į Pasvalį tardymams, primedami jam įvairius kaltinimus, reikalaujant ir versdami pasisąžinti, kad pranešintų jiems viską, ką kalba kaimynai, apie besislapstančius vyrus miškuose, kas pagalba jiems teikia ir t.t. Bet jis ir vėliau nesutiko, atsisakė būti šnipu ir išdaviku. KGB taktika — pasirodanti auka priverčiama jiems tarnauti arba sunaikinama. Nuo to laiko ir pradžioje jo vargų ir kančių kelias.

Kai Julius išėjo į mišką, nes namuose slėptis buvo nesaugu,

tada pradėjo dar labiau persekioti. Tardymo metu buvo mušamas, net ir namuose, jei tik jis rasdavo, reikalaujant pasakyti, kur yra Julius ir kiti. Vieną metu po tardymo nuvežtas į Biržų kalėjimą, bet dar paleistas. Grįžęs jau bijodavo būti namuose. Pamatęs kareivius pasislėpė. Už tai turėjo atkenti moteris, likusios namuose, jas visai terorizuojant ir grasinant, kad neliksiu nei šeimos, kas vėliau ir įvyko.

Vieną kartą atvykę KGB ir rusų kareiviai, neradę Jono, pradėjo terorizuoti jo motiną, reikalaujant pasakyti, kur pasislėpęs sūnus. Nebeįtikinama ką daryti, nuvedė juos į krūmus parodyti, kur jis yra, nors žinojo tikrai, kad jo ten nėra. Parodė po vieną eglutę, bet ten nebuvo jokio ženklų, kad sūnus buvo. Rusai (Nukelta į 5 pusl.)

LIK SVEIKAS

Raisa URBONIENE atlieka pramogines dainas, kurias sukurė kompozitorius B. GORBULSKIS.

Garso režisiorius Paulius Jasikonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu \$8.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Perskaitytą "Draugą" duokite jį kitiems pasiskaityti.

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fondo ar es!

LITHUANIAN FOUNDATION

1980 liepos mėn. įnašai

Santrumpa: atm.-jn.-atimimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1 po	\$1.00	Saladžiūnienė, Bronė, atm. jn. \$400.00.
2	\$0.00	Kesimė, Povilas, atm. jn. \$10.00, Tiškuvienė, Agota \$10.00.
1	\$20.00	Zinčiauskienė-Cerniauskaitė, Elena, atm. jn. \$20.00.
2	\$30.00	Bauza, Vytautas, atm. jn. \$30.00. Saladžiūnas, Vytautas, atm. jn. \$200.00.
1	\$50.00	Cepulienė-Damulytė, Indrė Marija, atm. jn. \$50.00.
1	\$57.81	Rupinskis, Juozas, Inž. ir Jonas \$157.81 Australia.
1	\$70.00	Saladžiūnas, Pr. Plk., atm. jn. \$400.00.
5	\$100.00	Atutis, Aleksandras ir Jadviga \$100.00, Bražinskas, Bronius \$500.00, Jesunas, Kenneth, M.D. \$100.00, Mikalauskas, Julijonas, atm. jn. \$100.00, Vaitkevičius, Stasys \$100.00.
1	\$200.00	Kaunas, Ferdinandas, M.D. ir Vanda \$400.00.
1	\$210.00	Ciunka, Tomas, sav. kūrėjas, atm. jn. \$260.00.
1	\$250.00	Augustinavičienė, Aldona, atm. jn. \$250.00.
1	\$500.00	Jasulaitis, Juozas \$1,000.00, Australia.
1	\$900.00	Girkas, Anicetas \$1,000.00.
1	\$1,000.00	Jankauskas Prancišius ir Kazimiera \$1,000.00.
1	\$8,693.20	Plečkaitis, Julius, atm. jn. \$11,693.20 testam. palikimas. Australia.

21

Iš viso 21 narys \$12,532.01

Rašydami testamentus, neužmirškite Lietuvių Fondo, įrašykite į testamentą numatytą sumą: "Lithuanian Foundation, a non-for-profit, tax exempt, Illinois Corporation, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Illinois 60629"

Lietuvių Fondas 1962 — 1980, VIII. 6 turėjo

1. Pagrindinio kapitalo bruto \$1,946,492.03
2. Pajamų \$851,435.29
3. Per Pelną Skirstymo Komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams švietimui, kultūrai, premijoms, stipendijoms ir moksliniams veikalams) paskirstęs \$693,780.77

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galėtų skirti Lietuvybei daugiau kaip 150 tūkstančių dolerių.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Ant Sheridan Road

CONDO — NO MONEY DOWN
2 miegamai, vonia. Visi dideli kamb.
12-me aukšte. Prie ežero — pulk.
vaizdas. Gera praga jaunai porai.

Taip pat parduodamas "Studio
apartment". Visi dideli kambariai.
Savininkas Vacys
Skambinti 769-6259 arba 436-9667

Marquette Parke — 2638 W. Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna, 5 kamb. butas. Įrengtas beismantas. Apsauga nuo potvynio, 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.
Skambinti — 776-4956

MICHIGAN-UNION PIER —
Ranch home, 3 bedrms, 2 tile baths. Walk-in closet. Large kitchen, breakfast area, also mini kitchen. New appliances, roof, storm & screen. Newly decorated, hardwood floors, large living rm. & dining rm. Oil heat, full basement. Nr. everything & beach. Lot 68x258. By Owner: \$65,000. 312-588-2815.

NEPAPRASTAS PIRKINYS

Arti Tautinių namų
Pulvis 17 metų 3-jų butų namas ir dar 2 atskiri kamb. su atskiromis voniom. Dideli moderniški kamb. 2 1/2 maš. garažas. 35 p. sklypas. Gražiai sutvarkytas kiemas. Parduodamas už daug pigiau negu galima pasistatyti. Savininkas. 434-6310

Marquette Parke — Mūrinis. 3 butai ir bižnui ar ofisui patalpa. Tik \$33,500.

Mūrinis — 1 1/2 aukšto. 6 ir 4 kamb. \$45,000.

Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. \$69,000.

Medinis — 1 1/2 aukšto. 5 ir 3 1/2 kamb. 2 auto garažas. Tik \$29,000.

VAINA REALTY — 925-6565

MISCELLANEOUS

AUTO CLEANING SERVICE.

Automobilis valomi iš vidaus ir iš lauko. Jūsų automobilis atrodo, vėl kaip naujas. Atvykite į A-1 Auto Service, 5820 S. Damen arba skambinkite Tel. 476-4069

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave.

Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,

Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M.A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI.

GINIŲ išvystimai, pilnomi

PILYTIJOS PRASŲMAI ir

kitokios blankai.

Apie mokslą skelbia dien. DRAUGAS.

nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kal-

ios yra visose priemonose.

REAL ESTATE

SAVININKAS PARDUODA

4 MIEGAMŲ NAMŲ
Marquette Parke apyl. Oro vėsinimas. Modern. virtuvė. Puikiam stovyje. \$49,900. Kreiptis (angliškai) — tel. 476-3389

SAVININKAS parduoda liuksusinį 5 1/2 kamb. mūr. "raised ranch" namą. 3 miegamai, 1 1/2 vonios, įrengtas rūsys, centr. oro vėsinimas ir daug kt. Apyl. 53-cios ir Kenneth, arti susisiekimo ir mokyklų. Virš 70,000 dol. Skambinti (angliškai) 735-2687

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parke rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.
2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.
Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

NEIGHBORHOOD

REALLY GROUP

U.S.A.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

ISIGYKITE DABAR

ISIGYKITE LIETUVISKAS

VELIAVELES

Visuose lietuviškuose namuose

turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra

vietai dažnai didesnei vėliavai

iškabinti, bet galima laikyti mažą

vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima

ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.

Dienraščio "Draugo" administracija

gali pristatyti tokias mažas vėliavukas, kad Lietuvos vėliava

plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja \$1.50,

(reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio

ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate

ilgiau nei valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiai:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

HELP WANTED — MALE & FEMALE

Medical Opportunities

MENTAL HEALTH COMPREHENSIVE COMMUNITY CENTER

Covering 3 County Radius in Upstate in NEW YORK

serving St. Mary's Hospital 151-bed Facility with a 22-bed Psych Facility

AMSTERDAM, N.Y. Offer Excellent Opportunities for:

* STAFF PSYCHIATRISTS — (Practice limited to psych. Unit)

* PSYCHIATRIC NURSES — Min. Req. Bachelor's Degree pref.,

at least 2 yrs. exp. Mental Health Facility.

* OCCUPATIONAL THERAPISTS — Min. Req.: Masters Degree from

an accredited occupational therapy program: 2 yrs. exp. in Psychiatric Unit req. by A.O.T.A.

** ALL APPLICANTS MUST BE BOARD CERTIFIED OR ELIGIBLE **

Please Write or Call: Administrator

ST. MARY'S HOSPITAL

AMSTERDAM, NY 12010

PHONE: (518) 842-1900

DEMESIO

10% — 20% — 30% pigiau mokėsi
už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas mus.



Lietuviškasis jaunimas žaidžia ir dainuoja Dainavos stovykloje

Nuotr. Jono Urbano

LAUKIAME TALKOS IR DĖMESIO IS VYRESNIJŲ

Apie lietuvių jaunimo suorganizuotas demonstracijas liepos 19 — 20 d. San Francisco mieste prie rusų konsulato kalba vienas, iš pagrindinių organizatorių trečios kartos Amerikos lietuvis Antanas (Anthony) Mažeika.

— Iš kur kilo mintis surengti demonstracijas prie rusų konsulato?

— Pirmoji mintis kilo kalbant lietuviškais reikalais su veikliu studentu Rimu Polikajū. Esame laisvi — neturime teisės tyti, kai pati lietuvių tauta rodo nuostabų pasipriešinimą okupantui. Mintį parėmė ir aktyviai pasirodymą įstūmė R. Paskauskas, L. Vaitaitis, D. Barauskaitė, D. Gudauskaitė, R.

SKAUDŲ PRISIMINIMAI (Atkelta iš 4 psl.)

labai supykę, liepė motinai klaupis ir nutaikė į ją šautuvą. Motina persigando, atsišaukė, persižegnojo ir pradėjo melsis. Kareivys nuleidęs šautuvą, tuo tarpu taip užsibaigė komunistinės KGB teroras. Tuo metu Jono sesuo su kitomis kaimo moterimis jau buvo Biržų kalėjime.

1946 m. atėjo kareiviai naktį, rado Joną ir išsivedė iš namų. Vėl nuvežtas į Biržų kalėjimą. Kiek ilgai jį ten laikė, nežinoma. Jo žmona nuvežė jam maisto, bet su juo pasimatyti neleido. Sesuo, kuri jau buvo paleista iš kalėjimo, antrą kartą norėjo perduoti maistą, broli matė tik pro tvorą, kaliniams vaikščiojant kieme. Kai jo sūnus susirgo difteritu, motina nuvežė į Biržus pas gydytoją, nors to vaikelio nebegalėjo išgelbėti. Ji nuvažiojo prie kalėjimo ir prašė kalėjimo prižiūrėtojų, kad leistų tėvui pasikūti kartą pamatyti savo sūnų. Prižiūrėtojai tik nusiūko ir neprileido.

Vėliau Jonas buvo perkeltas į Panevėžio kalėjimą, bet ir čia jo artimiesiems neteko arčiau susitikti ir su juo pasimatyti.

Tais pačiais metais buvo teisiamas ir nuteistas 10 metų kalėjimo. Teisme liudininkai buvo to paties kaimo kolūkio pirmininko sesuo ir dar vienas seklys. Vėliau išvežtas į Nyrobo rajono sūnių darbų stovyklą. Iš tos pačios stovyklos, gyvas išlikęs, grįžęs pasakojo, kad Jonas buvo labai nusilpęs dėl skurdo maisto ir sunkaus darbo. Atleistas iš ligoninės nebeatsigavo, varomas į darbą ir dar daugiau nebeat-sikėlė 1948 m.

Šie skaudūs prisiminimai yra tik vienos šeimos tragedija, bet jie pasako, koks buvo tada ypatingai tragiškas laikotarpis visai lietuvių tautai, Stalino režimui siežiant visu žiaurumu ir dar dabar, nors ir mažiau, jie tebesi-tęsia, išdavikiškai tylinat vakarų sąjungininkams. Už tai didžiųjų tautų politikai ir sovietiniai barbarai bus lietuvių tautos istorijos pasmerkti ir prakeikti.

Mickus, S. Stančikas. Stiprų už nugarį sudarė Lietuvių Bendruomenės Los Angeles mieste informacijos vadovas J. Matulaitis.

— Kokie buvo pagrindiniai demonstracijų tikslai?

— Išryškinti Lietuvos 40 metų okupacijos laikų, pravedant paralelę su įvykiais Afganistane, ir iškelti Sovietų genocidinius nusikaltimus okupuotose Pabaltijo valstybėse, kai okupuotų kraštų žmonės neteisėtai naudojami žudyti savo krašto laisvę ginančius afganistaniečius ir verčiami patys tapti jų. Šiuo genocidiniu nusikaltimu Sovietai siekia dviejų tikslų: palaužti afganistaniečių rezistenciją ir susilpninti tautinį potencialą Pabaltijo valstybėse. Taip pat norėjome pareikšti viešą pagarbą 15-kai lietuvių karių, kuriuos rusai sušaudė, kai jie atsisakė dalyvauti afganistaniečių žudynėse. Turėjome tikslą žadinti amerikiečių budrumą, parodydami rusų nusikaltimus prieš žmones ir prieš tautas.

— Kaip užmezgėte ryšį su San Francisco lietuviais? Kas iš jų jums daugiausiai talkino?

— Kai Los Angeles jaunimas su "Viva, Europa" programa gegužės 3 lankėsi San Francisco mieste, savo planus aptarė su Lietuvių Bendruomenės San Francisco apylinkės veikėjais. Didelį darbą ten, organizuojant ir pradedant demonstracijas, atliko D. Janutienė, R. Tervydys, P. Andreika. Jie susirio su kitomis pavergtų tautų bendruomenėmis, išrūpino reikalingus policijos leidimus, išplatino pranešimus spaudai ir kitoms žinių agentūroms, Los Angeles demonstrantams parūpino nakvynes.

— Su kokiais sunkumais susidūrėte organizuodami demonstracijas?

— Vykdam koki didesnę planą, sunkumų visada yra, pvz. dirbančių žmonių stoka, lėšų trūkumas. Šį kartą su entuziazmu dirbančio jaunimo netrūko ir finansinė parama visuomenė buvo gana dosni. Aukų gauta iš Lietuvių Bendruomenės, Los Angeles Altos skyriaus ir pavienių asmenų. Organizatoriai už tai visiems yra dėkingi. Piniginę apyskaitą padarysime ir pateiksime visuomenei. Tačiau šiuo kartu pastebėjome kitą sunkumą. Didelė dalis žmonių bijo viešai išpažinti ištikimybę savo tautai. Dėl kelionių

lietuvių nemažas skaičius atsisakė asmeniškai dalyvauti demonstracijose. Bendravimo su Lietuva politikai rusai naudoja kaip ginklą mus kontroliuoti. Gavome patarimų iš viso "nekišti nosies" į tą reikalą. Los Angeles lietuviai demonstracijoms galėjo duoti bent tris autobusus. Dabar gi nuvyko tik vienas. Gerai, kad žmonėmis parėmė San Francisco vietnamiečiai, afganistaniečiai ir kitos etninės grupės. Vyresnieji visą laiką ragino jaunesnius aktyviai įsijungti į kovą dėl Lietuvos laisvės. Dabar mes laukiame iš vyresniųjų dėmesio ir realios talkos. Nepakanka Vasario 16 progomis sakomų išpuštų kalbų. Kas save laiko lietuviu, turi ateiti su asmeniškai auka.

— Demonstracijomis siekėte kelių tikslų. Ar rezultatai patenkinti?

— Nežiūrint sutiktų sunkumų, daug laimėjome. Per televiziją, radiją ir spaudą pasiekėme San Francisco visuomenę. Rusų konsulato tarnautojams talkinant (jie pakartotinai kreipėsi į Valstybės departamentą, reikalaujanti sustabdyti demonstracijas) į mūsų teisėtus reikalavimus atkreipėme oficialių Amerikos organų dėmesį. Rusams parodėme, kad Lietuvai daromų skriaudų Amerikos jaunoji lietuvių karta nėra pamiršusi. Laisvės informavome visuomenę apie 45-kių pabaltiečių reikalavimą Maskvoje atstatyti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Mes galime ir turime daugiau reikalauti iš savo valdžios ir drausiau belstis į Jungtinių Tautų duris. Jungtinės Tautos turi tirti 15-kos lietuvių sušaudymą Afganistane. Patikrinome savo įėjus ir pamatėme, kad dažnai save neįvertiname. Net amerikiečių spauda akcentavo, kad lietuviai susiorganizavo patys ir pajėgė suorganizuoti kitas etnines grupes. Laimėjome draugų afganistaniečiuose ir vietnamiečiuose. Jie dabar savo spaudoje nori skelbti žinias apie mūsų vedamą kovą už Lietuvos laisvę. Juk tai yra jėgų sujungimas prieš bendrą priešą. Daug laimėta jaunimo dvasios stiprinime. Jie seniai ieškojo progų konkrečiai savo lietuviškumą pareikšti. Lietuvais laisvė jiems nėra akademinis klausimas. Jaunimas buvo užsidegęs. San Francisco įpratęs matyti kairiųjų radikalų bei homo seksualų demonstracijas. Mes parodėme lietuvių, kovojančių už kilnius tautų laisvės tikslus. Mes turėtume rusams nuolat ir nuolat rodyti, kad Lietuvos okupacija ir žmogaus teisių paneigimas Lietuvos žmonėms niekad nebus pamirštas. Laisvojo pasau-

lio jaunimas tam angažuoja. Tuo reikalu turėtų būti paruoštas ilgalaikis planas.

— Ar tokiam planui paruošti neturėtų būti sukviešta lietuvių jaunimo aktyvo iš visos Amerikos konferencija? Jūs demonstravote liepos 19 — 20 dienomis, o tik prieš dieną, liepos 18, lietuvių jaunimas demonstravo prie Sovietų ambasados Washingtone. Ar tie du įvykiai buvo koordinuoti?

— Koordinuoti nebuvo, bet tai patvirtina mano teigimą, kad jaunimas lietuviškumui pasireikšti ieško konkrečių formų. Laikina daugiau akcijų iš Chicago, Detroito ir Clevelando jaunimo. Juk jų ten masės. Lankydamiesi su "Viva, Europa" programa, bandėme tą reikalą kelti Chicagoje ir Clevelande. Kalbėjome su atsakomybę prisiėmusiais asmenimis. Deja, į visą reikalą pažūrėta be entuziazmo ir biurokatiškai. Visą darbą savo iniciatyva. Ilgalaikiui planui paruošti jaunimo aktyvo pasitarimas nuo Pacifico iki Atlanto būtinai reikalingas. Ateityje gal pajudėti šiuo metu kiek prisnūdusios ir kitos jaunimo masės.

J. K. Joms.

AMERIKA SOVIETŲ KOMUNISTUS GELBĖJO NUO BADO

Amerikiečiai komunistus pradėjo stiprinti ekonomine parama nuo 1921 m. Sovietams dėl pilietinio karo ir komunistų nesugebėjimo ūkiniai tvarkytis, visoje sovietų Rusijoje buvo įsigalėję badas. JAV, gelbėdamos badaujančius, Maskvai pasiuntė maisto produktų 150 mil. dolerių vertės. Tuo metu daug politikų pranašavo, kad komunizmas turės pats savyje uždusti. Tačiau amerikiečių nuolatine parama bolševizmas ne tik neužduso, bet tapo pasaulio grėsme. Antrojo pasaulinio karo metais sovietai taip pat buvo patekę į didžiulius ūkinius sunkumus. Amerika vėl tada sovietus rėmė: maistu, apranga ir ginklais. Kremlui parama siekė per 150 milijonų dolerių. Amerikiečių organizacijos sovietams pasiuntė siuntinių už 103 mil. dol.

— Gyvenime privalome turėti aištrų tam, kad jos mums tarnautų, bet ne tam, kad mes Henri Standahl

JUOZAS PUIDOKAS

Gyveno Lyons, IL. Anksčiau gyveno Chicago, IL, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė rugp. 9 d., 1980 m., 4:20 val. popiet, sulaukęs 67 m. Gimė Lietuvoje, Svirgaliuose. Amerikoje išgyveno 31 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Elena, duklė Zita, žentas Algis Nagelis, sūnus Bronius, marta Janina, 5 anūkai, brolis Pranas, brolienė Veronica, švogeris Albinas Banys su žmona Jean, švogerka Marcelė Lesiūnas Venecueloje, Lietuvoje 2 broliai Jonas ir Bronius ir 2 seserys Ona ir Bronė ir jų šeimos, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Saulių org., Sakų Apskr. klubui, Liet. Tauragės klubui ir Vilniaus Krašto Liet. Sąjungai.

Kūnas pašarvotas Mažeikos Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 13 dieną. Iš koplyčios 9 v. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapiją, kurioje įvyks ged. pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero liet. kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, duklė, sūnus, marta, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. Jonas Evans Jr. ir Stasys Evans; 737 8600.



IGNAS UZGIRIS

Gyveno Brookfield, Illinois, o anksčiau gyv. Springfield, Illinois. Mirė rugpjūčio 8 d., 1980 m., 9 v. ryto, sulaukęs 80 m. Gimė Lietuvoje, Linkuvos parapijoje. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Mirta (Petrauskaitė), 2 dukterys: Brutė Jasaitienė, žentas Jonas, Otilija Barkauskienė, žentas Gintaras, 3 sūnūs: dr. Vytautas, marta dr. Ina, dr. Sarūnas, marta dr. Audronė, ir dr. Egidijus, marta Irena; 12 anūkų: Juratė, Algirdas ir Aušra Jasaitiai; Arėjus, Vaidas ir Aidė Užgirių; Rimas ir Paulius Užgirių, Ramunė, Kęstutis, Rima ir Darius Barkauskai, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Savanorių-Kūrėjų S-gai, Miškininkų dr.-jai, Lietuvių Bendruomenei ir BALF'ui.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 12 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šventiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, dukterys, sūnūs, marta ir anūkai.

Laidotuvų direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

MŪSŲ JURBARKAS

— Monografija, paruošta rašytojo ANTANO GIEDRAICIO-GIEDRAIUS, yra trumpa, bet išsami Jurbarko miesto ir apylinkių geografinė, istorinė, kultūrinė ir visuomeninio gyvenimo apžvalga.

m. Spausdino "DRAUGO" spaustuvi. Kieti viršeliai. 224 pusl. Aplan-kas dail. Zitės Sodeikienės. Kaina su persiuntimu \$16.10. Užsakymus

Illinojaus gyventojai dar pridėda 96 ct. valstyjos mokesčio.

siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Redagavo redakcinė komisija, išleido Jurbarkiečių sambūris 1979

DRAUGAS, antradienis, 1980 m. rugpjūčio mėn. 12 d.

5

A. + A. JOKŪBAS KREGŽDĖ

Gyveno Chicago, Illinois.

Mirė rugp. 10 d., 1980, 2:30 val. popiet, sulaukęs 76 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Lyglaukės vieniemy.

Amerikoje išgyveno 30 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Viktorija (Korsakaitė), duklė Jonė, žentas Valentinas Šernas, anūkai Monika ir Tomas, brolio duklė Rita Klygas su vyru Kostu ir šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 2 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Atsisveikinimas bus antradienį, 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 13 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėtas į Lietuvių tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, duklė, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. R.Epublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LaFayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

APLINK MUS

× **Lietuvių šaulių sąjungos** kultūrinis savaitgalis, suruoštas rugpiūčio 8-10 dienomis Lietuvių namuose, Clevelande, buvo sėkmingas. Paskaitas skaitė kun. J. Borevičius, red. Br. Kvikiys, dr. K. Pautienis, A. Žiedonis. Vyko gyvos diskusijos. Didelio dėmesio sulaukė iš Chicago atgabenta Kovojančios Lietuvos bei pogrindžio spaudos paroda. Buvo pamaldos, žuvusiųjų pagerbimas, banketas. 9 padaliniai buvo atsinešę savo vėliavas. Iš Chicago buvo nuvykę apie 60 šaulių. Programai vadovavo LŠS-gos pirm. K. Miklovaitis.

× **Kun. Jonas Duoba**, labai daug padėjęs tvarkant spausdintą precizišką mašiną, o dabar kelias savaites pavadavęs prie kompiuterinio rinkimo mašinos ir puslapių fotografavimo išvykusius atostogų specialistus, pats išvyko trijų savaitių poilsio. Į darbą "Draugo" spausdintuvė grįš rugsėjo 2 d.

× **"Margutis" rengia koncertus** rugsėjo 28 d., sekmadienį, ir lapkričio 22 d., šeštadienį. Abu koncertai bus Jaunimo centre.

× **"Chicago Tribune"** rugpiūčio 11 d. išspausdino kun. J. Prunskio laišką, kuriame pažymima, jog Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas nusprendė, kad Izraelis turi pasitraukti iš arabų žemių, kada Maskva pasitrauks iš Lietuvos, kodėl Maskva turi būti privileijuota koloninė valstybė.

× **A. a. Vincas Strolis**, trumpai pasirgęs, mirė Grand Rapids, Mich., mieste savo namuose. Nulūdimas liko žmona, dukta Nijolė Baniukaitienė, du sūnūs ir giminė Chicagoje bei kiti.

× **Rima Lizdenytė-Sell** iš Chicago Heights, Ill., profesionali mokytoja, įsijungė į Putnamo seselių rėmėjų ruošiamą madų parodą, kurioje modeliuos naujausias rūbus spalio 3 d. Jaunimo centre.

× **Alfonas Bacevičius**, Sylvan Lake, Mich., atnaujindamas prenumeratą pridėjo 27 dolerių ir tokiu būdu dosniai parėmė dienraščio leidimo darbą. Už didelę paramą esame labai dėkingi ir skelbiame Garbės prenumeratorium.

× **Leonas Briedis**, Maywood, Calif., remia savo dienraštį geromis nuotraukomis ir aukomis. Atnaujindamas prenumeratą pridėjo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Dominika Nedzinskienė**, klevelandiškė, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auku. Maloniai dėkojame.

× **Stasys Stembrus**, čikagieš, atnaujindamas prenumeratą padėjo už "Draugo" kalendorių, korteles ir aukojo 10 dolerių. Esame jam dėkingi.

× **Aukų atsuntė**: po 3 dol. — Lionginas Morkūnas, Janina Šeštakauskienė: po 2 dol. — Vincas Jonikas, Mečys Jauniškis, J. Kalnietis, kun. dr. T. Žiuraitis, Viktorija Melinienė. Visiems dėkojame.

× **Vasario 16 gimnazija** yra visų lietuvių, ir kiekvienas mėsai laukiamas, bet šiuo metu neturi kambario svečiams pernaktuoti. Norima jį įrengti. Aukos priima Margutis, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629, ir Balfas, 2558 W. 69 St., Chicago, IL 60629. (pr.)

× **Lietuvių Tauragės klubas** kviečia visus į linksną gegužinę rugpiūčio 17 d., 12 val. popiet šaulių namuose. 2417 W. 43 Street. Gros Ewald Knoll orkestras. (pr.)

REIKIA PAGALBOS

Antradienį, rugpiūčio 12 d., 8:30 v. ryto yra pirmą teismo dieną 18-ai demonstrantų, kurie pereitą mėnesį buvo areštuoti prie Sovietų ambasados. Ta proga Washingtono ir apylinkių lietuviai organizuoja demonstracijas priešais District Court House, kuriame vyksta teismas. Jie nori iškelti faktą, kad iranėčiai, kurių demonstracijos buvo žiauros, buvo paleisti, o lietuviai, kurių protestas buvo ramus ir rimtas, dabar laukia teisminių sprendimų. Iki dabar yra susidarę nemažai teisminių išlaidų ir pabaudų. Juos padengti yra sukurtas: "Lithuanian Defense Fund", PO Box 8, Jenkintown, Pa. 19046. Prašome visų pagalbos. Dalyvė

ČECHOVAS CHICAGOS TEATRE

Seniausias Chicago bendruomenės teatras Old Town Players, 1718 N. Nort Park, veikia jau 47 metus. Per tą laiką pastatė 48 naujus dramos veikalus, turėjo 1437 spektaklius, kuriuos aplankė 98,105 žmonės. Dabar jame eina Čechovo komedija "The Brute", vaiduojanti našlės nepastovumą. Drauge eina ir Allen "Loborg's Women Considered".



Kun. Pr. Gaida, "Tėviškės žiburių" redaktorius, kalba kun. G. Kijausko 50 m. amžiaus ir 20 m. kunigystės sukakčių minėjime, Clevelande.

Nuotr. V. Bacevičius

× **Stasė Gencevičienė**, žinoma čikagiešė, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auku. Labai ačiū.

× **Aukų po 5 dol. atsuntė**: A. Dumbra, Saginaw, O. Dambrauskienė, Chicago, Vladas Bačiulis, Willowick, Pranas Stuopelis, Waterbury, Ant. Zaura, Chicago.

Visiems dėkojame.



Ses. M. M. Joanela, Šv. Kazimier seserų vienuolijos generalinė vadovė, kalba Dariaus ir Girėno sukakties minėjime Marquette Parke prie paminklo. Šalia stovi vyr. minėjimo organizatorius J. L. Paukštis.



Dariaus ir Girėno žuvimo metinės minint, dalyvavo Šv. Kazimier seserų vienuolijos narės, norėdamos pagerbti šiuos lietuvių didvyrius. Iš kairės: ses. Louise, ses. Ana ceta, vadovas John L. Paukštis, ses. Therese Mary ir ses. Lorenza.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

POLITINIO GYVENIMO TYRIMAI

Šią vasarą etninių grupių tarbyba, angliškai "Ethnic Community Services", ruošia studiją iširti Marquette Parko lietuvių dalyvavimą Amerikos politiniame gyvenime. Bus bandoma sužinoti, kiek lietuvių yra šio krašto piliečiai, kiek yra užsiregistravę balsuoti ir kiek balsuoja. Dar, be to, bus bandoma sužinoti, kokių kliūčių yra norintiems politiniame gyvenime dalyvauti. Ši studija svarbi, nes rezultatai išryškins, kiek lietuvių dalyvauja Amerikos politiniame gyvenime.

Ši studija bus pravesta apklausinėmiais, kurie prasidės rugpiūčio viduryje ir tęsis iki spalio pradžios. Etninių grupių tarnybos atstovai eis pas lietuvių su paruoštomis anketomis. Lietuviai, gyvenę Marquette Parko rajone, prašomi neatsakyti progos dalyvauti šioje svarbioje studijoje.

Taip pat ieškoma politinių mokslų, psichologijos ir sociologijos studentų, kurie norėtų prisidėti prie šios studijos darbų. Ši studija būtų gera proga gauti patyrimo darbą, kuris ypač reikalingas norintiems toliau tęsti studijas ir siekiant aukštesnių mokslo laipsnių. Studentai, kurie įdomėjus, prašomi kreiptis šiuo adresu: Ethnic Community Services, % Saulius Čyvas, 7 S. Dearborn Street, Suite 1524, Chicago, IL 60603, tel.: 346-7367.

MILJONAI IS ATLEIKŲ

Chicagoje yra Goodwill Industries institucija. Jos centras — 120 S. Ashland, o visam mieste turi aštuonias šakas. Į Goodwill Industries žmonės su neba atliekamus drabužius, indus, autuvus, namų reikmenis, atgabena atliekamus baldus,

net ir automobilius. Kadangi už visas galima pagal vertę atsisikyti nuo mokesčių sumos, tai daugelis noriai aukoja. Dabar net pradėjo aukoti ir namus. Kai kurios išsikeliančios iš Chicago bendrovės yra paaukojusios stambias savo įstaigų patalpas. Goodwill Industries gautus dalykus aptvarko ir parduoda. Per metus gauna už tai daugiau kaip milijoną dolerių. Gauna dar paramos iš vyriausybės ir labdaros įstaigų ir tokiu būdu gali vykdyti svarbią programą — paruošti atsilikusius, pusiau invalideus, neturtingus šeimų narius, iš kalėjimų išėjusius kokius nors profesijai.

Apie tai rugpiūčio 7 d. susikvietę tautinių laikraščių redaktorių atstovus painformavo vyriausias šios įstaigos vadovas Harry H. Woodward. Pietų metu buvo proga su juo išsiskirti. Pasirodo, kad jis vedęs lietuvių Violetą Pabarūte, augina 4 m. sūnų Zigmą ir rūpinasi, kad jis būtų lietuviškai išauklėtas. Goodwill įstaigoje taip pat dirba ir lietuvių Marija Endrijonienė. Ji daug ką plačiau papasakojo.

Goodwill Industries — didelė institucija. Jų metinis biudžetas prašoka keturis milijonus dolerių. Centrinis jų namas — buvusieji Wieboldt sandėlių rūmai, 5 aukštų. Iš viso turi 250 tarnautojų, apie 15 sunkvežimių. Labai didelį patarnavimą jingetelia paruošdami nelaimingiesiems žmonėms tarnyboms ir suradami jiems darbus. Visų pirma kandidatas pagrindinai ištiriamas, duodant jam atlikti tyrimus. Panaudojant kompiuterius, nustatoma, kuriems iš galimų 1,700 darbų jis būtų

tinkamiausias. Centrinėje įstaigoje mokoma braižymo, metalo suvirinimo, elektronikos, vėsinimų tvarkymo, šaldytuvų priežiūros, šildymų įtaisų priežiūros, automobilių taisymo, siuvimo, metalų dažymo, baldų taisymo, spausdintuvės darbo. Priimtieji kandidatai gyvena savo namuose, dienomis atvažiuoja. Mokomi nuo 3 iki 5 mėn. Šiuo metu mokoma apie 60 žmonių. Per metus taip apmokama artai 200 žmonių ir pasiūniami jie į tarnybas.

Į Goodwill įstaigą yra atvykę ir viena jauna suomė, kuri nori susipažinti su šios svarbios įstaigos darbo metodais ir priimti savo krašte. Apmokymui priimami nuo 16 m., nors ir būtų vyresnio amžiaus. Paruošiami žmonės, kurie yra fiziškai, psichiškai ar savo finansais ne pilnai tvarkoje. Jie paruošiami naudingais visuomenei ir galinčiais užsidirbti pragyvenimui. Ši įstaiga Chicagoje veikia jau 60 metų. Mokoma ir maistą gaminti. Laikraštiniškai kaip tik ir buvo pavašinti skaniais šioje įstaigoje išlaivint paruošiami pietumis. Mokoma, kaip naudoti elektrines rašomasias mašines, diktofoną ir atlikti kitus raštinės darbus. Lavinama ir mikrofilmavimo. Gaunama iš vyriausybės parama ir netrukus bus įrengtas šildadaržis. Be to, numatyta įrengti vėjo sukamų sparnus ir vėją gamintis elektrą, tuo sušaudant išlaidas energijai gauti. Visa įstaiga dar labai gerai įspūdi, turi modernius įrenginius, didžiules vartotų dalykų krautuves ir daugelį asmenų, kurie paruošia šviesesnią gyvenimui. J. Pr.

CHICAGOS ŽINIOS

ISKRITO IS TRAUKINIO

Keturiolikos metų berniukas J. Bradley sekmadienį, bandydamas eiti iš važiuojančio traukinio vieno vagono į kitą nukrito į 63 gatvę, Chicagoje. Buvo sulaužytas riešo ir klubo kaulas. Krito net 30 pėdų iš pakelto Chicago miesto susisiekimo traukinio. Nukritusio vos nesuvažinėjo automobilistas.

BRANGS ELEKTRA

Edison bendrovė, kuri teikia elektrą Chicago, paprašė leisti pakelti kainas 19.7%, nes padidėjo išlaidos.

SVARBUS TELEFONAS

Chicagoje yra telefonas 744-8418, kuris skirtas šauktis pagalbos užpultoms moterims. Per mėnesį tokių šaukimų buvo 150 ir policija skelbia, kad telefonas labai naudingas suteikti įvairią pagalbą.

30 STIPENDIJŲ

Chicago universitetas pasiskyrė 30 pilnų stipendijų geriausiems pažymiais baigusiems aukštesnes mokyklas.

DEGANČIAME LAIVELY

Mažas motorinis laivėlis sekmadienį užsidėgė Diversey uoste, Chicagoje. Apdegė savininkas D. Richvalski, 29 m. Uostų viršininkas ir dar vienas laivų mėgėjas, pamatę gaisrą, šoko į tą laivėlį ir su nemažu pavojumi išvedė jį į ežerą, saugodami, kad neužsidėgtų kiti laivai. Jiems pavyko, o atskubėję ugniagesiai liepsnas užgesino.

NAMŲ MOKESČIAI

Teismui leidžiant, įvedama tvarka, kad Chicagoje tie savininkai, kurių namų vertė neprašoka 135,000 dol., mokės 9% mokesčių daugiau, o kurių namas labai naudingas suteikti įvairią pagalbą. J. Pr.

IŠ ARTI IR TOLI

I. A. VALSTYBĖSE

— A. a. Marijona Maciauskienė, sulaukusi senatvės (g. 1888.11.4) mirė liepos 31 d. Jos į laisvąjį pasaulį pasitraukusieji vaikai, Chruščiovui lankantis JAV, išprašė Sovietų Sąjungos diktatorių išleisti ją iš Lietuvos į JAV. Atvykusi į JAV viešėjo tai pas vieną, tai pas kitą savo vaikus. Paskutiniu metu nuolat gyveno pas savo dukterį Agotą Tiškuvienę, Collinsville, Illinois. Dukros Agotos ir jos vyro Broniaus Tiškų pastangomis M. Maciauskienė š. m. rugpiūčio 4 d. buvo palaidota iš East St. Louis lietuvių bažnyčios Karmelitų Kalno katalikų kapinėse, Belleville. Laidotuvių apeigas gražiai pravedė laikinai einantis klebono pareigas kun. Vytautas Balčiūnas. Visi laidotuviuose dalyvavę buvo Tiškų nuoširdžiai pavašinti jų rezidencijoje Collinsville, Illinois.

— Juozo Kojelio, JAV LB tarybos nario, laišką redakcijai paskelbė Santa Monica dienraštis "Evening Outlook" birželio 19 d. laidoje. Skaitytojams primenamas apie 40-tą Lietuvos okupacijos sukaktį. J. Kojelis taikliai pakritikavo JAV diplomatus, po 60 metų karčios patirties dar vis tebesitikinčius su Sovietų Sąjunga pasiekti garbingą susitarimą ir ilgalaikę taiką. J. Kojelis patarė Sovietų agresiją Afganistane bandyti atremti ne vien tik Maskvos olimpiados boikotu, bet ir reikalavimu pasisąslinti iš okupuotų Pabaltijo valstybių.

— Algimantas Gureckas, JAV LB ryšininkas Washington, liepos 5 d. atstovavo JAV LB-nei Arlington, Va., įvykusioje lenkų žurnalo, leidžiamo anglų kalba, "Perspectives" konferencijoje. Lietuvių atstovas redaktorės Korwin-Rhodes buvo maloniai pristatytas. A. Gureckas turėjo progą lietuvių-lenkų santykių klausimu plačiau išsikalbėti su keletu konferencijos dalyvių. Vieni yra draugiški, kiti tebegyvena senomis antipatijomis nuotakomis.

PAS LATVIUS

— "Kegums", latvių skautų ir skautų vadovų žurnalas, yra jau 22 metai leidžiamas JAV-bėse. Jo naujas numeris išleistas šiomis dienomis. Kitų rašinių tarpe atspausdinta ir mūsų A. Dundzilos satyrinė apysaka "Registresanas", perspausdintas iš 1979 m. "Skautų aidas", versta Atis Ozolo. 44 psi. Redaguoja sktn. Raimonds Čaks, 9534 W. Harrison, West Allis, Wis. 53227.

ARGENTINOJE

— Onos Budrevičienės namuose įvyko jauki šventė — O. Budrevičienės 80 metų sukakties proga. Vaisėms besibaigiant sukaktuviniškai buvo sugiedota Ilgiausių metų. Po to skambėjo lietuviškos sutartinės, vadovaujant P. Gudevičiui ir Serg. Derenciui. S. Derenciui tarė ir sveikinimo žodžius. Šventę surošė sukaktuviniškas duktė Šveiterienė su vyru Petru Šveiteriu ir podukra Marija Jurčienė. Tą pačią dieną buvo prisimintas ir a. a. Ignas Budrevičius, šv. Mišiomis, Aušros Vartų liet. bažnyčioje, jo septynių metų mirimo sukaktį.

DIDŽ. BRITANIJOS

— Skotijos BBC radijas transliavo Murdžio Rodgers paruoštą programą apie Lanarkšyro lietuvius. Programa susilaukė gražių atsiliepimų, ir tikėtasi, kad ji vėliau bus transliuojama Anglijoje. Iš tikro Anglijos BBC radijas pasirinko keletą Skotijos BBC paruoštų programų iš tos serijos, į kurią įeina ir lietuviškoji. Iš tikro programa apie lietuvių pripažintą vieną apie 40-tą Lietuvos okupacijos sukaktį. J. Kojelis taikliai pakritikavo JAV diplomatus, po 60 metų karčios patirties dar vis tebesitikinčius su Sovietų Sąjunga pasiekti garbingą susitarimą ir ilgalaikę taiką. J. Kojelis patarė Sovietų agresiją Afganistane bandyti atremti ne vien tik Maskvos olimpiados boikotu, bet ir reikalavimu pasisąslinti iš okupuotų Pabaltijo valstybių.

— Kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, birželio 27 d. grįžo iš JAV, kur praleido atostogas lankydamas savo gimnazičius. Daugiausia laiko praleido Chicagoje. Ten matėsi ir kalbėjosi su lietuvių bendruomenės veikėjais — Vytautu Kamantu, Vaclovu Kleiza ir kitais.

— "Budėkime" — Liet. skautų sąjungos Europos rajono leidinys neperodiškai leidžiamas jau apie 30 metų. Paskutiniu metu išleistas nr. 88, skirtas 1980 metų vasarai. 34 puslapių leidinyje paskelbta nemaža rašinių, skautams — ems naudingos medžiagos, nuotraukų iš skautų gyvenimo. Redaguoja redakcinė kolegija Londone, administruoja J. Levinas. Dalis medžiagos pateikta anglų kalba. — Šios vasaros skautų stovykla surušta liepos mėnesio pabaigoje Lietuvių sodyboje, Headley Parke. Vadovavo sktn. E. Sova. Buvo atvykę skautų ir iš Vokietijos.

DENGİAME IR TAIŠOME VISŲ RŪŠIŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite ARVYDUI KIELAI Tel. — 434-9655

ALEKSANDRAS STULGINSKIS ATSIMINIMAI

Spaudai paruošė a. a. JONAS RACKAUSKAS (1903-1979)

Aleksandro Stulginskio knygų serijos redaktorius J. A. RACKAUSKAS, Ph.D.

Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas su Dr. Jono ir Dr. Aldonos Juzevičių parama. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Knygos kaina su persiuntimu \$12.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 72 ct. valstijos mokesčio.

MANO ŽODYNAS Richard Scarry

Lietuvių ir anglų kalba. Antrasis leidimas. Didelio formato. Kieti viršeliai. Lietuvių kalbai pritaikė ir išleido JAV LB švietimo Taryba, Chicago 1979 m. Leidimą parėmė Lietuvos Fondas. Šis leidinys gražiai iliustruotas ir jį pagelba mažiesiems skaitytojams žymiai lengviau išmokti lietuviškai. Kaina su persiuntimu \$7.00. (Illinois gyventojai dar pridėda valstijos mokesčio 30 centų.)

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629